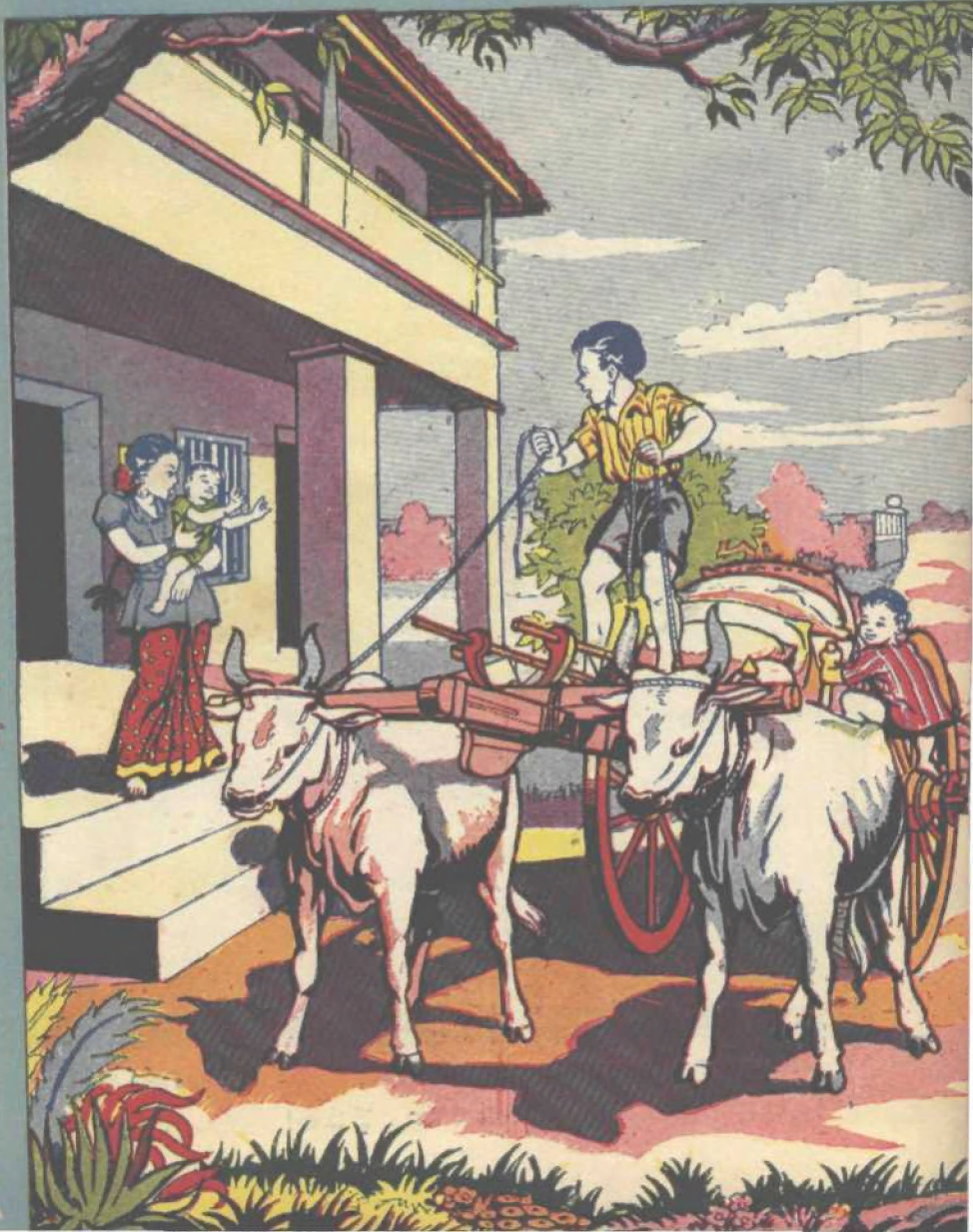

చందమామ

పిల్లల మాసపత్రిక

DEC. '47

6

NDAMAMA

Chandamama Dec. '47

Photo by — Marcus Bartley

సినిమా వేషం!

Distributors :

Andhra & Ceded : **PREMIER FILMS LTD., BEZWADA.**

Mysore : **RAGHAVENDRA PICTURES, BANGALORE CITY.**

స్రీ కీ సంతానం సహజమైన కారిక

లోద్ర

దానిని సఫలత నాంధ్రిస్తుంది *

లోద్ర అంతటా దారుకును

శ్రీ సరికుటరం అమిటల్.
మదరాస్

ఒరిస్సా, నై జాము, ఆంధ్ర, తమిళనాడు, పశ్చిమ
శ్రీ కేరళామ తనరత్నోద్యు, ఐరంపురం, సికింద్రాబాదు, బెజవాడ, మదుర.

ప్రపంచజ్ఞానం లేనివారు పనికిరాని రోజులివి

ప్రపంచంలోని అన్ని దేశాలను గురించి, భారతదేశాన్ని గురించి, మదరాసు రాష్ట్రాన్ని
గురించి, సమస్త విషయాలూ కరతలామలకంగా మీకు తెలియజేసే వుత్తరం.

ప్ర పంచ ద ర్శి ని

(Andhra Directory & Year Book)

400 పేజీల గ్రంథం నాలుగు రూపాయలు మాత్రమే. పోస్టేజీ 0-8-0 లతో
రూ. 4-8-0 యీ క్రింది అక్షరముకు మనియార్డరు పంపితే, "ప్రపంచదర్శిని"
మీకు పొందగలరు.

మేనేజర్ : కథామాల ప్రచురణాలు,

1-5, వీరభద్రనగర్, మైసూరు, మద్రాసు-4.

**WE WANT OF
STAR OF
INDIA!
PENCILS**

*For Work
On The 1st*

AVAILABLE FROM ALL DEALERS

MADRAS PENCIL FACTORY-MADRAS

మదరాస్ పెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ! :: మదరాస్

చదువుకోండి

ఉదత పాటలు	6	కాకీ - పిచ్చికా	31
గుగ్గిళ్ల పాటలు	8	మా పిల్లలు	32
తెలివితక్కువ తోడేలు	9	నల్లి పుట్టుక	33
కోకి - కాంగ	12	తండ్రి కొడుకులు	37
శరణార్థులు	14	రాజాధీనం - రైవాధీనం	41
బండరాముడు	17	అల్లుడికి విందు	44
నక్కదావ	21	కాకమ్మక్క కథ	46
అత్త కొడల్లు	25	పోటీ వ్యాసం	51
తెనాలి రామలింగం	27	చందమామ పజిల్	52

ఇంకా, ఇంకా, ఎన్నో !

సాలు చందా
6-0-0

చందమామ
విల్లం మాసపత్రిక

విడిప్రతి
0-6-0

గమనిక.

★ 1-11-47నుండి సంక్రాంతి ప్రత్యేకసంచికతోసహా ఆరు రూపాయలు, చందాకాపీలు సర్టిఫికేట్ ఆఫ్ పోస్టింగ్ తో పంపుతాము. మరల మరల కాపీలు పంపబడవు. రు. 2-4-0 అదనంపంపితే ప్రతినెలా రిజిష్టర్ లో సంగలము. చందాసంఖ్య పుడవారించని పుత్తరానికి జవాబువుండదు. మదిరి ప్రతి, పీ. పీలు పంపబడవు.

★ చందమామలో విల్లం రచనలు, ఫొటోలు ప్రకటిస్తాము. చక్కని కార్డుపైజా ఫొటోలు, 0-0-1 షిల్లింగ్ తో పంపండి. ప్రచురిస్తే తెలుపుతాము, లేనిచో త్రిప్పి పంపుతాము. రచనలతో స్వంత అక్షరాలు వ్రాసి, షిల్లి అంటించిన కవరు పంపాలి. ప్రచురించని రచనలు త్రిప్పి పంపుటకు లేదా ప్రచురించే విషయం తెలుపుటకు వీలుంటుంది.

యీ సంగతులు గమనించి సాయపడండి.

అపీసు : 87, ఆచారప్పన్ విధి, మద్రాసు 1

నిజ్జల మానవత్రిక

సంపుట 1

1 డిసెంబరు 1947

సంఖ్య 6

పాపలూ !

★ దీపావళిపండుగ వచ్చింది; పోయింది. మీరు కొన్న మందుసామానులు రంగుల రంగులతో సుర సుర వెలిగినై; నుని అయిపోయినై. కాని దీపావళి 'చందమామ' మాత్రం మీ చేతుల్లో ఇంకా వుంది. దాన్ని భద్రంగా వచ్చే దీపావళిదాకా ఉంచుకోండేం!

★ పోతే ఈ నెలలో ముఖ్యమైన పండుగలేమీ లేవు మనకు. వచ్చేనెల జనవరిలో మన పెద్దపండుగ సంక్రాంతి రాబోతూవుంది. ఆ పండుగకు చందమామ ఎక్కువ పేజీలతో ఎక్కువ బొమ్మలతో ఎక్కువ కథలతో వస్తుంది. మీ చందమామకోసం ముందే జాగ్రత్తపడండి.

★

★

★

ఒకటి, రెండు, మూడు, నాలుగు

ఉదతలు, ఉదతలు, ఉదతలు, ఉదతలు!

గోడమీద గునగునగున,

కొమ్మమీద గబగబగబ,

దొడుతీస్తు,

దాడిచేస్తు,

అయిదు,

ఆరు,

ఉదతలు, ఉదతలు, ఉదతలు!

పెద్దవార్ల జాబ్బాల్లో,

బొదుతోక కుచ్చుల్లో,

ఏమిషోకు!

ఏమిబడాయ్!

ఏ, దెనిమిది, తొమ్మిది,

ఉదతలు, ఉదతలు, ఉదతలు!

చెట్టుచివరిదాకవెళ్లి,

ఇట్టే కిందకి మళ్లి,

భయంలేదు,

నయంలేదు,

ఆసరదా! ఆనందదీ!

ఎన్ని ఉదత, రెన్ని ఉదతలు!

ఉదతలు! ఉదతలు! ఉదతలు!

ఒకటి, రెండు, మూడు, నాలుగు
అయిదూ, ఆరూ, ఏడూ,
ఎనిమిది, తొమ్మిది, పాదీ !

మా పెరడంతా ఉడతలు !
మధ్య మధ్య ఒక తొండ !
చిన్న కోళ్లు, కొన్ని పుంజు
లన్నీ ఉన్నాయి.

అక్కరలేకుండానే
కొక్కోకోకోయని చెవిలో
పాడిపాడి కోడిపుంజు
ఏడిపిస్తుంది.

ఎదురుగా ఎగిరినట్లు
కదలక తలి ఊపుతుంది
బింద లాంటి గూండా బహు
మొండి ఘటం తొండ !

కిటికీ దాకా వచ్చి,
చటుకున తుర్రోమంటాయ్ !
'ఉడతా,' 'ఉడతా,' అన్నా
'ఊ!' అయినా అనవు !
ఉరకలు, పరుగులు, గంతులు !

ఉడతలంటే ఇష్టం !
అమ్మకి, నాకూ, నాన్నకి,
అన్నయ్యకి అందరికీ
ఉడతలంటే యిష్టం, మహాయిష్టం !

అమ్మ : తమ్ము

అమ్మ :
కట్టెలు కొట్టర, తమ్మా !

తమ్ము :
కడుపు నొప్పి మా యమ్మా !

అమ్మ :
మల్లతెచ్చుకో, తమ్మా !

తమ్ము :
మఱి కాస్త మా యమ్మా !

అమ్మ :
పనికిమాలితివి, తమ్మా !

తమ్ము :
బాబులు నేర్పిన దమ్మా !

అమ్మ :
పచ్చి దొంగవుర, తమ్మా !

తమ్ము :
బ్రతుకుట కిదెవీ అమ్మా !

అమ్మ :
తేరకు మేపము, తమ్మా !

తమ్ము :
పేరుంటది మా యమ్మా !

అమ్మ :
కడుపు పెంచితివ, తమ్మా !

తమ్ము :
కావలసిన దే మమ్మా !

అమ్మ :
పరువు పోదురా తమ్మా !

తమ్ము :
సరిగా నుందెవ రమ్మా !

అమ్మ :
సిగ్గులేదురా తమ్మా !

తమ్ము :
జీవించే దెట్లమ్మా !

అమ్మ :
భూమికి భారము తమ్మా !

తమ్ము :
తామెందుకు మా యమ్మా !

అమ్మ :
మరియా దెఱుగవు తమ్మా !

తమ్ము :
మాబ్రతు కింతే నమ్మా !

అమ్మ :
చావగూడదా తమ్మా !

తమ్ము :
దేవుడు మరచా డమ్మా !

ఏ టు కూ రి ర విం ద్రం

తెలివి తక్కువ తోడేలు

అనగా అనగా ఒకడు. ఆడుగ్లో ఒక కాపు. ఆ కాపు తెల్లవారుడూమునేలేచి, వంకటిమూట భుజాన వేసుకొని పొలానికి వెళ్లి పని చేస్తుండేవారు. ఒక రోజున జొన్నపైరు కోసి పైటన్నం తింటువుండగా చిట్టా విరోసుంచి ఒక తోడేలు వకవకలాడుతూ వచ్చి, కాపు జొన్నసంకటిచూసి "మామా, మామా, నాకు కాస్త దుచిచూపించవూ?" అని అడిగింది. కాపు దయదలచి కాస్త పెట్టాడు. తోడేలు ఈ జొన్నసంకటి ఎంతో బాగుంది.

"మామా యిది ఎలా వస్తుంది? నాకు చెప్పవూ?" అని అడిగింది.

"పొంం దున్నారి." అన్నారు కాపు.

"దున్నగానే సంకటి కడిపునిండా తినామూదూ" అంది తోడేలు.

"అప్పుడే ఎలా వస్తుంది? జొన్న పైరు పెట్టాలి. ఎడగంవ్వాలి."

"ఎడగంగానే సంకటి వస్తుంది కదూ?" అని అడిగింది తోడేలు.

"అంత తొందరపడితే ఎలా? పొంతం చెప్పనీ. ఎదిగి కంకినేనిం తరువాత మీతోటి పెద్దమనుషుల్ని, మీవరివారాన్ని కొంచెం దూరంగా ఉండేటట్టు చూడాలి."

"అసంగతి నాకు చెప్పాలా. ఈగని కూడా ఆ బాటయంకన్నా రానియ్యను, అప్పుడు నాకు సంకటి తిన్నంత దొరుకుతుందికదూ?" అని అడిగింది తోడేలు.

చందమామం కిక్కిరిసిపోతోంది

“అవ్వదేనా, విను, తొన్నకంటి తోదేలు తిన్నగా గుర్రపువ్లివద్దకు వెళ్లింది. పిల్లి అదిరిపడి ఒక్కగొంతువ తల్లి చొట్టకొందదూరింది. తోదేలు గుర్రం వెనకగ వెళ్లి పిల్లిను పట్టుకోబోయింది. పెద్దగుర్రం ఎగిరి వెనక కాళ్ళ తో తోదేలు మూతిమీద ఒక్క తన్ను తన్నింది. ఆ తన్నుతో దిమ్మరపోయి తోదేలు మళ్ళీ కాపుదగ్గరకు వెళ్ళి జరిగిన సంగతిచెప్పి, అంతకన్నా తేలిగ్గా తిండి దొరికేసిపాయం చెప్పమన్నది.

“అబ్బో, తాంబాకిరిసిందే! అందాక కూర్చుంటే చావవలసిందే. ఆకలి అవు తున్నది. అంతకంటే తేలికమార్గం ఏదైనా ఉంటే చెబుదూ” అని జారిగా చూచింది తోదేలు.

కాపు దీనితక్కు కుదర్చా యను తున్నాడు. “సరే అలాగైతే అబ్బిల్లో గుర్రమూ పిల్లా ఉన్నాయి. ఆ గుర్రపు పిల్లిను తిను” అని సరహా యివ్వాడు.

తోదేలు తిన్నగా గుర్రపువ్లివద్దకు వెళ్లింది. పిల్లి అదిరిపడి ఒక్కగొంతువ తల్లి చొట్టకొందదూరింది. తోదేలు గుర్రం వెనకగ వెళ్లి పిల్లిను పట్టుకోబోయింది. పెద్దగుర్రం ఎగిరి వెనక కాళ్ళ తో తోదేలు మూతిమీద ఒక్క తన్ను తన్నింది. ఆ తన్నుతో దిమ్మరపోయి తోదేలు మళ్ళీ కాపుదగ్గరకు వెళ్ళి జరిగిన సంగతిచెప్పి, అంతకన్నా తేలిగ్గా తిండి దొరికేసిపాయం చెప్పమన్నది.

కాపు మళ్ళీ చూచాడు. “సరే అదిగో ఆ దక్షిణపు దీనులో గొర్రెయిదుండ మేస్తున్నది. అందులో జాగా చిరిపి

అన్న పొట్టెయనుచును రిను. నీలకవి తోడేలు తలపూసింది. ముందరి

తీరుతుంది" అని చెప్పారు.

తోడేలు మందదగ్గరకువెళ్ళి బాగా కొమ్ములు మెలికలు తిరిగివున్న పొట్టెయను పట్టకొని, "కాపు విన్ను తినటానికి అనుమతయిచ్చారు" అంది.

"అయితే చేప్పేది ఏమింది? ఒక్కటి మాత్రం మనవి చేస్తాను. నన్ను ముక్కలుముక్కలుగా కొరికి వెయ్యవద్దు. వారిత్తి చీల్చవద్దు. నోడు బాగా విప్పుకొంటే నేనే నోట్లోకి దూకి పోతాను. నీకూ మింగే వనికూడా పుండదు. ఏమంటావు?" అన్నది పొట్టెయ.

కాళ్లతో గుంటరిసి, అందులో కాళ్ళు నిగడకని నోడు వూర్తిగా తెరిచి కూర్చుంది. పొట్టెయ వెనక్కువెళ్ళి వెళ్ళి రయ్యనవచ్చి తాప్పుమని ఒక్కటాకుటాకి పారిపోయింది.

అదెల్చితో తోడేలుకు స్పృహ తప్పింది. గంటపేపువరకుకాని మళ్ళి దానికి స్పృహరాలా. అప్పుడు దానికి చిన్నసందేహం వచ్చింది. "ఇంతకూ దాన్ని తిన్నారేదా?" అని.

కాపేపు ఆలోచించి "ఆఁ, ఆఁ.... చహూ తినేవుంటాను" అనుకున్నది.

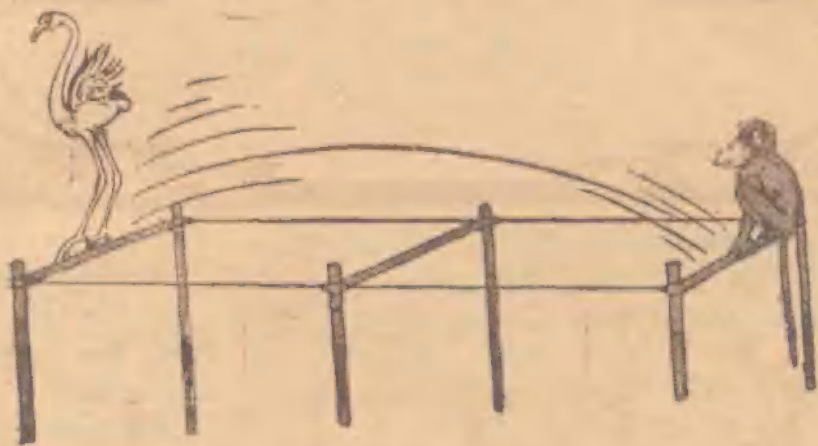
కోతిచేతుల్ రెండుసార్లు మోసపోయింతర్వాత కొంగ కోతిపని ఎల్లాగైనా పట్టాలనుకుంది. 'నేను చేసినట్లల్లా నువ్వుచెయ్యాలి' అని పంథెంవేసింది కొంగ.

మొదట కొంగ మధ్య కడ్డిమీదవించి చూశి, కోతిని చూకమంది,

కోతి మధ్య కడ్డిమీద అని చివరి కడ్డిమీదకి చూశింది.

కొంగ మళ్ళీ మొదటికట్టినించి చివరి కట్టిమీదికి ఒక్కసారిగా దూకింది.

కోతికూడా అలాగే చూకబోయి వదులం విరగ్నొట్టాడు.

శ రణౌ ధు లు

అనగా అనగా ఒక వృక్షం. ఆ వృక్షం ఒక మురిచెట్టు కొర్రలో కాపురము వుంటూ వుంది.

ఒకనాడు అది చెట్టు కింద కూర్చుని కాయలు తింటూవుండగా, సుడిగాలి వచ్చి చిన్న కొమ్మ ఒకటి విరిగి, దానిమీద పడింది.

ఇదివరలో, అప్పుడప్పుడు దానిమీద ఆకులు చాలుతూ వుండేవి గాని, కొమ్మ యెప్పుడూ విరిగి పడలేదు. అందువల్ల, ఆ కొమ్మ పడ గానె, అకాశం విరిగి తన మీద పడుతూ వుందను కొని, గాభరాతో అక్కడ్నుంచి

గబా గబా పరుగెత్తడం పొగించింది.

అలా పోతూ వుండగా దారిలో ఒక కోడి పెట్ట దాన్ని చూసింది. చూసి

"ఎక్కడికి అంతగాభరాగా పరుగెత్తుకు పోతున్నావు?" అని వృక్షతను అడిగింది.

"అయ్యో! ఇంకేముంది! పరుగెత్తు పరుగెత్తు! అప్పుడే అకాశం విరిగి ఒక చిన్న ముక్క నామీద పడింది. యిక్కడుంటే మనమీద మళ్ళా పడుతుంది," అంది వృక్షం, కోడిపెట్టతో.

ఆ మాటలు వినేవరికి కోడికి కూడా గాభరావేసి, వృక్షతవెంట తానుకూడా గబా గబా పరుగెత్తడం మొదలుపెట్టింది.

పోతూవుండగా, దారిలో కుందేలు చూసింది, ఆ రెంటినీ. "అంత భయంతో పారిపోతున్నారు ఎక్కడికి? ఏమిటి సంగతి?" అని అడిగింది కుందేలు.

"అయ్యో! ఇంకేముంది! పరుగెత్తు! పరుగెత్తు! అప్పు డిప్పుడే యీ వృక్షత మీద అకాశంవిరిగి ఓచిన్నముక్క పడిందట. అ సంగతి అది నాతో చెప్పితే నేనూ

కొప్పురపు సరోజినీదేవి

పోతున్నాను. యిక్కడ వుంటే మనమీద మళ్ళీ పరిగిపడుతుంది," అంది కొడి, రొప్పతూ.

అ మాటలు విన్నేసరికి, కుండలుకి కూడా గాభరా వుట్టి వాళ్ళతో పడగెత్తడం మొదలుపెట్టింది. మూడూ కలిసి అదేపరుగున పోతూ వున్నయి.

పోతువుండగా దారిలో ఒక బాతు చూసింది. వాటి గాభరా చూసేసరికి, దానికి కూడా గాభరావేసింది. రెక్కలు టపాటపా కొట్టుకుంటూ, తొట్టి పడవలాగ నడుస్తూ, పచ్చి "ఎదుకు అలా పరుగెత్తుకొని పోతున్నారు? ఏమిటి మీ పాదా విడి?" అని అడిగింది.

"అయ్యో! ఇంకేముంది! పరుగెత్తు! పరుగెత్తు! ఇప్పుడిప్పుడే అకాశం విరిగి ఒక

చిన్నముక్క యీ పుడత మీద పడిందట. అ సంగతి కొడితో చెప్పితే, కొడి నాతో చెప్పితే, నేనూ పరుగెత్తుకు పోతున్నాను. యిక్కడ వుంటే మళ్ళీ మనమీద పడుతుంది ' అన్నది కుండలు బాతుతో, అదంతా విన్నేసరికి, బాతుక కూడా గాభరావేసి, తనుకూడా వాళ్ళతో పరిగెత్తడం మొదలు పెట్టింది.

అ నాలుగూ కలిసి ఎక్కడా ఆగకుండా పారి పోతూ వున్నయి. పోతువుండగా ఒక నక్క చూసింది వాటిని. చూచి "అయ్యో! ఏమిటి మీ కంగారు? ఎక్కడికి మీ పరుగు! అగండి! అగండి! మిమ్మల్నై! అంత రొస్తూ రొప్పతూ పోతున్నారు ఏమిటి సంగతి?" అన్నది నక్క.

"అయ్యో! ఇంకేముంది! పరుగెత్తు! పరుగెత్తు! యిప్పుడిప్పుడే అకాశం విరిగి యీ పుడితిమీద ఒక చిన్న ముక్క పడిందట. అ సంగతి అది కొడితోచెప్పితే, కొడి కుండలుతో చెప్పితే, కుండలు నాతో చెప్పితే, నాకూ గాభరావేసి నేనూ పారిపోతున్నాను. యిక్కడ వుంటే నీమీదకూడా పడుతుండేమో! పరుగెత్తు! పరుగెత్తు!" అని బాతు నక్కతో చెప్పింది.

నక్క పట్టున నవ్వి, "ఓనో! ఇందుకా మిథయం! నాకేమి కయంలేదు. అకాశమేకాదు, యింకా యేదీ వచ్చిపడ్డా నాకు పరవాలేదు. హాయిగా నా యిల్లు యీ భూమిలో కట్టుకున్నాను. పడైనా విరిగిపడితే చచ్చిన దాట్లో దూరి

వాళ్లుంటాను." అని గర్వంగా చెప్పింది.
ఆ మాటలు విని "నక్కరావా! దేవుడి
లాగ దొరికావు. మేము శరణార్థులం.
నీ శరణు కోరాం. కాస్త మాకు కూడా
నీ యింట్లో చేటిస్తే నీకంతో పుణ్యం
వుంటుంది," అని ఆ నాలుగూ అతిదీనంగా
అడిగాయి.

నక్క తనలో తాను పొంగిపోతూవుంది,
ఆ నాలుగూ దొరికినందుకు. కాని, పైకి
మాత్రం "అబ్బే, నాయిల్లా చాలా చిన్నది.
ఇంతమందికి చేటులేదు, యింతెక్కడన్నా
చూసుకోండి," అని అంది. పాపం!
నాలుగూ దిగుబువడయ్, అయినా చేసేదే
ఏమీలేక నక్క నే మళ్లా మళ్లా బతిమాలు
కున్నయ్. అప్పుడు నక్క అతికష్టమిద
వప్పుకున్నట్టుగా నటించి, "నరే! రండి!
ఏంచేస్తాం! చూస్తూ చూస్తూ శరణార్థుల్ని
ఎలా కాదనగలను? కష్టాలు ఎవరికైనా
వస్తయ్," అని వరసగా అన్నిటిని తన
సొరంగంలోకి తీసుకుపోయింది.

అరోజుకూ యారోజుకూ ఆ శరణార్థులు
బయటికిరాగా ఎవ్వరూ చూడలేదు.

ఉండాలోయ్ ఉండాలి

బి. యస్. ప్రసాద్, నల్లూరు.

ఇంటికి దొడ్డి
ఎడ్లకి గడ్డి
బ్యాంకికి మడి
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

పాటకి ఇంపు
మాటకి సొంపు
మనిషికి తెంపు
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

చేనుకి పంట
ఆటకి జంట
బడికి గంట
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

ఇంటికి తలుపు
చింతకి పులుపు
గొడ్డుకి బలుపు
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

నియోగికి నీటు
పోలీసుకి బీటు
దొరలకి సూటు
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

ఇంట గెలిచి రచ్చగెలవమని చెబుతారు. నాలాగా చిన్నతనం నుంచీ ఇంట్లో అందరిచేతా మొట్టికాయలూ, తిట్లూ తినేవాడు ఇంట గెలవటం చాలా కష్టం. ఇంట్లోవాళ్ళు తమ అభిప్రాయాలు మార్చుకోరు. మన ప్రవర్తనను బట్టి కూడా వాళ్ళు అభిప్రాయాలేర్పరుచుకోరు. వాళ్ళ అభిప్రాయాలనుబట్టే మన ప్రవర్తన ఏర్పడుతుంది. మన పెద్దవాళ్ళు మనని బంధవెధవలుగా చూస్తే బంధవెధవలుగానే ఉంటాం. తెలివిగలవాళ్ళుగాచూస్తే తెలివిలేటలు సంపాదించుకుంటాం. అబద్ధాలబోదుగాచూస్తే అబద్ధాలే ఆడతాం.

బడిలో అట్లాకాదు. ఏకారణం చేతనైనా బడిలో మనకొక పేరు వచ్చినా, మనం కష్టపడి ఆపేరు మాపుకోవచ్చు. ఒకపేరే పేరు పోక

పోయినా, ఆపేరును గురించిన అభిప్రాయం మారిపోవచ్చు. అయితే క్లాసులోకి వచ్చాక నన్ను చాలామంది విద్యార్థులు గౌరవంగా చూడసాగారు. నన్ను బంధరాముడని పిలిచేవాళ్ళు కూడా ఆపేరు గొప్పగానే చూపేవాళ్ళు గాని, హీనతగా చూపేవాళ్ళుకూడా. బంధరాముడంటే పట్టుదల కలవాడనీ, నైర్యం కలవాడనీ, చులకనగాచూస్తే ఊరుకునేవాడు కాదనీ బడిలో అర్థం వచ్చేసింది.

అయినా ఇంటిదగ్గర మటుకు నా కీర్తి ఏమీ పెరగలేదు. ఇంటిదగ్గర నేను ఎప్పటి బంధరాముణ్ణి, బడిలో నాకుండే తెలివిలేటలన్నీ బడిగేటు దగ్గరే మాయమయ్యేవి. బడిలో చక్కగా వప్పగించే పాఠాలే. మా నాన్నదగ్గర వప్పగించబోతే తప్పుపొయ్యేవి. బడిలో

చందమామ

రైలుగా చేసేలెక్కలే మానాన్నదగ్గర
చేస్తే సరిగా వచ్చేవికావు.

“మీరాముడు బడిలో చాలా తెలివి
గా ఉంటున్నాడు” అని మానాన్నతో
ఎవరైనా చెబితే, వెంటనే మానాన్న
“వాడిమొహం! వాడికి బిళ్ళో ఎందుకు
మార్కు లిస్తున్నారో? కాపీ కొడు
తున్నాడో ఏమో! వాడికి రెండోఎక్కుం
కూడా సరిగిరాదు. పట్టుమని రెండు
బంతులు తప్పులేకుండా చదవలేడు.”
అని ప్రచారం చేసేవాడు.

మా అమ్మకూడా ఇరుగుపొరుగు
ఇళ్లవాళ్ల దగ్గర ఇటువంటి మాటలే
అనేది, అందుచేత బడివాదిలి ఇంటికి

○ వస్తే నేను ఎప్పటి బండరాముడుగావే
ఉండేవాణ్ణి. నన్నుగురించి మా చుట్టూ
పక్కలవాళ్ల తెవరికీ అభిప్రాయం
మారలేదు.

మా యింటిపక్క సందులో నీచు
అనే కుర్రవాడున్నాడు. వాడు నాకన్న
మూడు, నాలుగుగేళ్ళుచిన్న. వాణ్ణి
కిందటి సంవత్సరం బడిలోనేకాదు.
కాని వాడు బడికిపోడు. బడికిపోతే
మేష్టరు కొడతాడని వాళ్లమ్మకుభయం.
బడికిపోకపోతే చెడిపోతాడని వాళ్ల
వాన్నకు భయం. చదువుకుంటే పిల్లి
వాడు సరిగిపోతాడని వాళ్లమ్మకు
భయం. చదువుకోకపోతే ఇతర పిల్లి
ంతో అల్లరిచిల్లరగా తిరిగిడురంవాట్లు
నేర్చుకుంటాడని వాళ్ల నాన్నకుభయం.
ఈ ఇద్దరిమర్యాచిక్కి నీను ఎటూ
కాకుండా చెడిపోయినాడు. సంవత్సర
మల్లా బడికివెళ్లినా సరిగా అయిదు
బట్లారాలేదు. రోజూ ఏడుస్తూ బడికి
పోవటమే. వాడికి మేష్టరంటే భయం.
చదువంటే భయం. పుస్తకాలంటే
భయం. బడిఅంటే భయం. అందుకే
వాడికి చదవురానీదు. ఒకరోజు బం

చందమామ

***** O

పంశాన బడికి వెళ్లేవాడు. రెండోనాడు కానీ లంచం ఉన్నట్టే వెళ్లేవాడు. మూడోనాడు అర్థనాణెం పైగాని వెళ్లేవాడు కాదు. నాలుగోరోజు అణచివేసిన అది పట్టుకుని ఎక్కడికో వెళ్లి గోరీలూ, కర్రాదిల్లా ఆడేవాడు తప్ప బడికి మాత్రం వెళ్లేవాడు కాదు.

వాడి చదువు గురించి రోజూ వాడి అమ్మా నాన్నా పొట్లాడుకునేవారు. "వాడికి చదువు రాదు. రాదని పంతులు కొడతాడు. రానివాడికి కొడితే వస్తుందా? చదువు లేకపోతే పీడా సాయిరి. నిష్కారంగా పిల్లవాణ్ణి కొట్టి చంపుతామా?" అనేది తల్లి.

"ఇట్లాగే అశ్రద్ధ చేస్తే వాడికి అసలు సంతకం చెయ్యటం కూడా చాలా కష్టం పోతుంది. ఆ తరవాత గొడ్ల గాస్తాడో, అడుక్కుంటాడో?" అనే వాడు తండ్రి.

ఈ పొట్లాటలు చూసిన కొద్దీ నీనుకు చదువంటే భయం వస్తోంది అయిందిగాని తగ్గలేదు.

ఇట్లా ఉండగా నీను వాతో సావాసం ప్రారంభించాడు. పొద్దు పనేను బడికి వెళ్లేదాకా మాయింట్లోనే ఉండేవాడు. సాయంకాలం బడి వదిలిపెట్టిన తరవాత వాతో తిరిగి చీకటివద్దాక ఇంటికి పొయ్యేవాడు. వాడు మటుకు బడి పూర్తిగా మానేశాడు.

నీను బడి మానేశాడనే వార్త వాళ్ల ముక్కి లేకపోయింది. గాని వాతో తిరిగి చెడిపోతున్నాడనే వార్త పట్టుకుంది.

"తిరగక, తిరగక ఆ బంకరాము డిటో తిరుగుతావుట్రా?" అని అవిడ

***** చందమామ *****

సీనును కోప్పడింది. తనకొడుకు చాలా బుద్ధిమంతుడైనట్టా, నేనువాణ్ణి చెడ గొట్టుకున్నట్టా అందరికోటి చెప్పింది. మా అమ్మ నాతో, "నువ్వుకెడిందిగాక వాళ్ల సీనునుకూడా చెడగొట్టుకున్నావా?" అన్నది.

ఎవరెన్ని చెప్పినా సీను నాసావానం వొడల్లేదు. వాడు బిడికిపోవటానికికూడా వొప్పుకున్నాడు.

"నువ్వు బిందరాముడి స్నేహం మానితే బిడికిపోయినంతపలం," అన్నది వాళ్ళమ్మ. సీను నాన్నమటుకు సీనులో మార్పుచూసి చాలా సంతోషించాడు.

సీను చాలా క్రద్దగా బిడికి పోసా గాడు. వాడికి చదువుకూడా బాగా వస్తున్నదని బిడినంతులు చెప్పటం మొదలుపెట్టాడు. సంవత్సరంలోరాని తడువు మూడునెల్లల్లో వచ్చింది. బం

డికి కొన్నారు. అదికూడా నెలరోజుల్లో చదివి పారేశాడు.

సీను ఇప్పుడు చాలా మంచిపిల్ల వాడు. వాణ్ణి అందరూ మెచ్చుకునే వాళ్లే. వాళ్లమ్మకూడా, "మావాడు బిడికి వెళ్లటం మొదలుపెట్టి ఆ బిందరాముడి స్నేహం తగ్గించిన తరవాత చక్కగా బాగు పడ్డాడు, లక్షణంగా చదువుకుంటున్నాడు," అని అందరికోటి చెప్పింది. సీను నాన్నమాత్రం మూడు రూపాయలుపెట్టి నాకొక ఫౌంటెన్ పెన్ కొని పెట్టాడు.

నన్నుగురించి ఎవరేమనుకున్నా నా కిప్పుడు విచారంలేదు. కాని పెద్దవాళ్ళు చిన్నవాళ్ళ నర్తంచేసుకుంటే చిన్నపిల్లల జీవితాలు ఇంకా సుఖమయంగా ఉంటాయి. అందువల్ల చిన్నపిల్లల తెలివితేటలకూడా త్వరగా పైకొస్తాయంటాను. మీరామాట ఒప్పుకోరూ :

[అయిపోయింది]

జిత్తుల మారి నక్క బావ

బ్రాహ్మడు తన అల్లుడైన నక్కబావ దగ్గరికి వెళ్లి, "నువ్వు, పాపం, నీ ధర్మమూ అంటూ నాకు రత్నాల దానిమ్మ చెట్టు అచ్చావే గాని నాతో ఆ రహస్యం చెప్పక పోతివి. నన్ను సెట్టి కమసాలి కలిసి చాలా ద్రోహించేశారు. మళ్ళీ ఎప్పటిలాగే మేమంతా తిండికి అల్లాడవలసి వచ్చింది. నీకు పుణ్యం ఉంటుంది, మాకు రత్నాలూ వద్దు, కెంపులూ వద్దు, యింత తిండికి లోపంలేకుండా చెడ్డూ!" అని ఐతిమాలు కున్నాడు.

నక్కబావ అలోచించి, "మీకు విలువ తెలియని ఉపకారం చెయ్యటం నాదేతప్ప, ఈసారి ఈ చట్టి పట్టుకుపోండి, దీని మూత తెరిచినప్పుడల్లా మీకు కావలసిన ఆహారమూ, వంటకాలూ నిద్రంగా ఉంటూ ఉంటాయి." అని మామగారికి ఒక చట్టి అచ్చింది.

బ్రాహ్మడు సంతోషించి ఆ చట్టి పట్టుకుని ఇంటికి వెళ్ళాడు. చట్టి మూత తెరవగానే అందులో కమ్మగా తమారయిన

కూరలూ, పప్పులూ, పచ్చళ్లూ, భజ్జాలూ నిద్రంగా ఉన్నాయి. బ్రాహ్మడి సంసారానికి అకలిబాధ తీరింది.

కొంతకాలం గడిచాక బ్రాహ్మడి భార్యకు ఒక అలోచన తట్టింది.

"మనకు లేనప్పుడు ఒకరికి పెట్టింది లేదు. అల్లుడిగారి దయవల్ల మనకింక తిండి దొరికింది. అప్పుడైనా నలుగురినీ పిలుచుకుని ఇంత అన్నదానం చేసుకోక పోతే ముందు జన్మకు పుట్టవద్దా? వండాలా, పెట్టాలా? అన్నిటికీ వ్యర్థం!" అని తన మొగుడిచేత ఊరందర్నీ భోజనాలకు పిలిపించింది.

పేద బ్రాహ్మడు ఊరందరికీ సంతర్పణ చేస్తున్నాడంటే అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగింది. భనికుల దగ్గరకుంచి తేరగా తిందామని వచ్చారు. పొయిలో నివ్వ రాజెయ్యకుండా చట్టి మూతతీసి ఊరందరికి ప్రతసోపేతంగా ఎక్కితెక్కినట్టు తిండిపెట్టాడు బ్రాహ్మడు. అంతకాక వచ్చిన అతిథులందరికీ చట్టి మహర్షు

చందమామ

వెచ్చి, దాన్ని తనకిచ్చిన తన అల్లాడి గొప్పతనంకూడా వెన్నెళ్ళ అందరిముందూ ఉగిరదాడు.

బ్రాహ్మడి సంతర్పణలో భోంచేసిన వాళ్లలో రాజుగారింట భోజనాలుచేసిన గొప్పవాళ్లున్నారు. వాళ్లు రాజుగారిదగ్గరికి పోయి, "మహారాజా, ఏమని చెప్పం!

మనకుళ్ళో ఉన్న ఒక వీడబ్రాహ్మడిదగ్గర ఒక చట్టిఉంది. దానిమూత తీసినప్పు డల్లా అందులోనుంచి అత్యద్భుతమైన వంటకాలు వస్తాయి. వాటిముందు సల భీమ పాకాలెందుకు? అది నిజంగా తమ బోటి ప్రభువులదగ్గర ఉండదగిన చట్టిగాని నేడ బ్రాహ్మడిదగ్గర ఉండదగినది కాదు. ఆ బ్రాహ్మడూ రాజు సంతర్పణలు చెయ్య గలడు. అప్పుడు మీ విందుల రెవరు వస్తారు?" అని చెప్పారు.

రాజు వాళ్లమూలలు వెంటనే సమ్మక బ్రాహ్మడి యింకాకి చట్టిని చూడడానికి వ్యయంగా బయలుదేరి వెళ్ళాడు. తాను

విన్నదానిలో అబద్ధం ఏమీ లేదని తెలుసుకుని రాజుగారు తన నెకర్ల చేత బ్రాహ్మడి చట్టిని తనవెంట తీసుకు వెళ్లాడు.

మళ్ళీ బ్రాహ్మడు యధాస్థితికి వచ్చాడు. రెండోపూట తిండికి లేడు. ఈల్లోవాళ్లకు సంతర్పణ చెయ్య మన్నందుకు భార్యను తిబాడు. భార్యమాట విన్నందుకు తనను తాను తిట్టుకున్నాడు. ఈల్లో అందుకీ ఈ విషయం తెలిసింది. "నిన్న గొప్పగా అందరికీ విందుచేశాడు. ఇవాళ మింగ మెతుకులేదు!" అని అండరూ బ్రాహ్మణ్ణి చూసి నవ్వుకుంటున్నాడు. ప్రపంచానికి కృతజ్ఞతలేదు.

తప్పేదిలేక బ్రాహ్మడు మళ్ళీ అల్లాణ్ణి వెతుక్కుంటూ బయలుదేరాడు. నక్క బావ దారిలో బ్రాహ్మణ్ణి కలుసుకుని సమాచారమంతా విని, "మామగారూ, మీకంటె వెర్రి బ్రాహ్మణ్ణి నే నెక్కడా చూడలేదు. తినటానికింత ఉన్నప్పుడు నెమ్మడిగా ఉండక మీకి సంతర్పణలూ, గొప్పలూ ఎందుకు? అయినదేదో అయిపోయింది. ఈసారి ఇంకోచట్టి ఇస్తాను. దాన్ని పట్టు కెళ్ళి, మీకు అపకారంచేసిన వాళ్లందర్నీ కిడించి మీ సొమ్ము రాబట్టుకోండి. ఈ చట్టిలో తాదాకర్రా ఉన్నాయి. మూతతీసి నప్పడల్లా అవి పైకివచ్చి మీరు కట్టి

చందమామ

వెయ్యమన్నవారిని కట్టివేసి కొడతాయి," అని చెప్పింది నక్కబావ.

బ్రాహ్మడా చట్టిని బుతాన పెట్టుకుని విధిలోనుంచి వస్తూ కనపడ్డవారికేనల్లా, "ఒక చట్టి పాతే ఇంకో చట్టి!" అని చెబుతూ ఇల్లు చేరుకున్నాడు. మర్నాడు బ్రాహ్మడు మళ్ళీ ఊరంతా తిరిగి, "మిరంతా మాయిం టికి దయచెయ్యాలి. మా కొత్త చట్టి ప్రభావం చూపి తిరపరిసిందే గాని చెప్ప నలవికాదు," అని పిలిచివచ్చాడు.

వెనకటిలాగే ఊరంతా బ్రాహ్మడింటికి వచ్చారు. బ్రాహ్మడి అహ్వానం అందుకుని

రాజగారి వంతు వచ్చి నవ్వుడు బ్రాహ్మడు, "నా చట్టి నాకిస్తావా?" అని

రాజగారి వంతు వచ్చి నవ్వుడు బ్రాహ్మడు, "నా చట్టి నాకిస్తావా?" అని

అత్తా కోడళ్ళ కథలు

అనగా అనగా ఒకఉళ్ళో ఒక పెద్దమ్మ ఉన్నది. ఆమెకు ఒక్కడే కొడుకు. అతనికి యుక్తవయస్సు రాగానే మంచి అందమైన మయిన పెల్లనుచూసి పెళ్లి చేసింది.

కొంతకాలం పోయిన తరువాత కోడలు కావరాని కొచ్చింది. అప్పుడు కోడలు అత్తతో అన్నదిగదా "అత్తా, అత్తా! నీ కోడలు కావరాని కొచ్చింది గదా! యిక మళ్ళీ చచ్చిపో అత్తా.

యింటిపనులన్ని నీ కోడలి నైన నేమి చూచుకుంటా లే" అని. అప్పుడు అత్త "ఓసే, నీకడుపున ఒక్క కాయ కాస్తే చూసిపో దామనిఉందే అన్నది. యిక కోడలు చేసేదిలేక "ఓని యీ ముసలిముండ పడిచాప" అని మనసులో తిట్టుకుంది.

సరే కొంతకాలము జరిగిన తరువాత పెద్దమ్మకు ఒక మనమడు పుట్టాడు. అప్పుడు కోడలు అత్తతో "నాకు కొడుకు పుట్టితే

మా చావుగదా! యిక చచ్చిపో అత్తా" అన్నది. అప్పుడు అత్త "కాస్త వాడి ముచ్చట్లు చూడవద్దుటే. వాడిని బళ్లో వేసిన తరువాత పోకాలే" అన్నది.

కొంతకాలానికి మన పడ్ని బళ్లోవేశారు. అప్పుడు అత్తని కోడలు పొమ్మంటే అత్త అన్నదిగదా "కాస్త వాడికి దంజిస్సాగు వేసిన తర్వాత పోకాలే నే" అంది.

శేఖర్, మారీసుపేట, రెనాలి

కొంత కాలానికి మనవ
డికి వదుగుకూడా చేసారు.
అప్పుడు కోడలు పొస్తుంటే

అత్త "కాస్త వాడ్ని ఒక
యింటివాడ్నిచేస్తే చూసి
పోతానే" అని సాకు
చెప్పింది.

కోడలు కొడుకుకు
కొందరగా పెళ్లిచేసి
"ఇక పోవా. అత్తా!" అని
అడిగింది.

అప్పుడు కోడలితో అత్త
"కాస్త మనవడూ, వాడి
పెళ్లామూ కలిసి కావరం
చేస్తూంటే చూసిపోతానే"
అన్నది.

సరే కొంత కాలానికి
మనవడి పెళ్లామూ కాప
రానకొచ్చింది. అమ్మేడు
కోడలు పొమ్మంటే అత్త
"నీకు కూడా కోడలొ
చ్చిందిగదే. ఇంటిపనులు
అది చూస్తుంది లేవే.
నువ్వకూడా రావే యిద్దరం
పోదాము" అన్నది.

అప్పుడు కోడలికి పెద్ద
చిక్క వచ్చింది. యిది
తప్పించుకోవడం ఎట్లాగా
అని అలోచించి అలోచించి
ఒకరికిపోయి అత్తతో దొంగ
విడుపు విడుస్తూ "అత్తా
అత్తా, నీవు పోతానంటే నా
కడుపులో గుబుగుబ లాడు
తున్నది, విడుపువస్తున్నది.
నీవు పోవద్దులే అత్తా"
అన్నది.

అత్త ముసిముసి
నవ్వులు వవ్వుకుంటూ
మనస్సులో తన తెలివికి

మెచ్చుకుంటూ "సరేలేవే
మరి నేవుంటే నాకు చాకిరీ
చేసేవాళ్ళు ఉండద్దా.
నువ్వు నేను చెప్పిన వసల్లా
నాకుచేస్తానంటే ఉంటా"
అన్నది. అప్పుడు కోడలు
మనస్సులో "అమ్మయ్య
బ్రతికాను" అనుకుని
అప్పటినుంచి అత్త చెప్పి
నట్టలా వింటూ ఉన్నది.

తెనాలి రామలింగం

కృష్ణదేవరాయలవారి తల్లికి అబ్బు “కనీసం నాకల్లి ఆఖరి కోరికైనా చేసి మంచాన వడింది. రోగం ఆరోజు తీర్చలేకపోయాను గదా” అని రాయల కా రోజుకి ముదిరిపోతోంది. చివరికి వారు విచారంగా ఆలోచిస్తూ కూచు యిక నితకననే అనుమానం కలిగింది న్నారు. అప్పుడు కొంతమంది పురో రాయలవారి తల్లికి. అప్పుడామెకి హితులు రాయలవారి దగ్గిరికివచ్చి మామిడిపండ్లు తినాలని మనపైండి. “ఏలినవారు అంతగా విచారించాల్సిన తనకోరిక రాయలవారికో చెప్పింది. పనిలేదు. కాస్త్రాల్ని అనుసరించి కాని అది మామిడిపళ్ళు దొరికే తమరు వేయిమొనమందుగురు బ్రాహ్మ

కాలంగాదు. ఎలాగైనా తనతల్లి ఆఖరి ఋరకు ఇంగారు మామిడిపళ్ళు దానం కోర్కె తీర్చాలని రాయలవారు నింత్రో చెయ్యవచ్చు. దానివల్ల తమ తల్లి తున్ని మామిడిపళ్ళు తెమ్మని దేశం గారి మనసులో కోరిక తీరుతుంది. నాలుగుమూలలకూ పంపాడు. కాలం ఆత్మకు శాంతి గలుగుతుంది” అని గాని కాలంలో మామిడిపళ్ళు ఎక్కడ సరిహాయిచ్చాడు. సరే వాళ్ళ సరిహా దొరుకుతై : వాళ్ళు తిరిగి తిరిగి ఒట్టి ప్రకారం పదోరోజున ఈదానం చెయ్య చేతుల్లో తిరిగి వచ్చారు. వాళ్ళొచ్చేసరికి టానికి అప్పిసిద్ధంగావుంచమని రాయల రాయలవారితల్లి కాస్తా చనిపోయింది. వారు ఆస్థానంలో చెప్పారు.

చందమామ

రామలింగనికి ఈ బ్రాహ్మణ రాయలవారిసొమ్ము
తేరగా కాజెయ్యాలని ఈ సలహా యిచ్చారని చాలా
ఉక్రోషం వచ్చింది. ఎలాగైనా వాళ్ళకి తగిన కాస్త
వెయ్యాలను కున్నాడు.

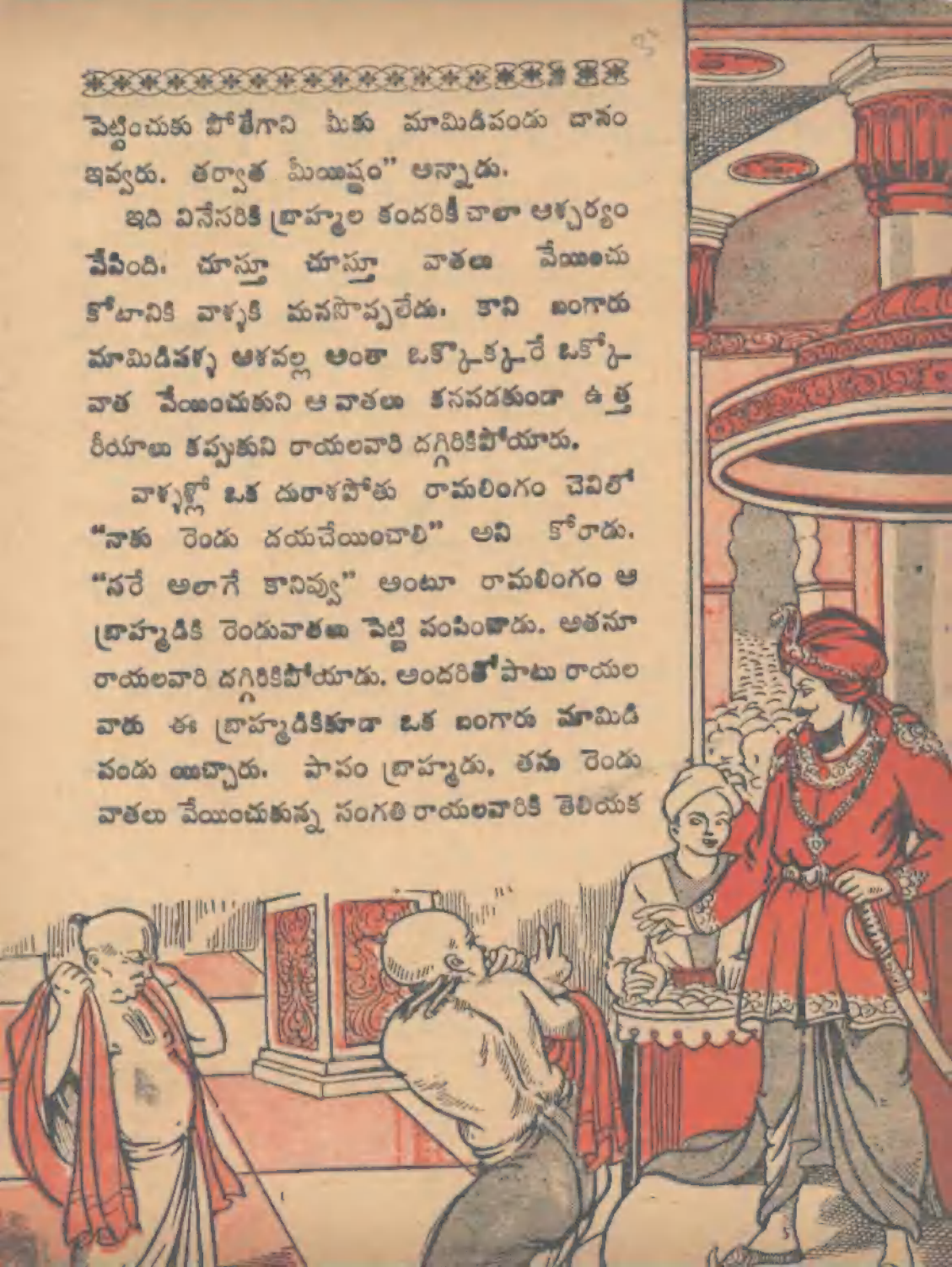
వదోరోజు వచ్చింది. 1008 బంగారు మామిడిపళ్ళు
పిద్దంచేయించారు రాయలవారు. బ్రాహ్మణ దానం
పొందటానికి రాయలవారికిగిరికి వస్తున్నారు. వాళ్ళు
వచ్చే చాచిలో మన రామలింగం ఒకకుంపట్లో యినవ
కడ్డిలు కాచిస్తూ కూచున్నాడు. మొదటి బ్రాహ్మణు
బోతుండగా రామలింగం పిలిచి “యిదిగో, యిది
ఒకటి వేయించుకు పొంది” అన్నాడు ఎర్రగా కాల్చిన
యినపకడ్డి చూపిస్తూ. పాపం, బ్రాహ్మణు తెల్లబోయి
“యిదెందు ఈ?” అని అడిగాడు. “ఎందు కేమిటి :
ఆక్కడ దానం పొంద దలిచిన వాళ్లందరూ ఇక్కడ
ఒక్కోవార ఒడ్డునకు పోవాలి. దానం ఆక్కర్లేదు,
వార ఆక్కర్లేదు అంటే నే చెప్పేదిలేదు. కాని వార

పెట్టించుకు పోతేగాని మీకు మామిడివండు దానం ఇవ్వరు. తర్వాత మీయిష్టం" అన్నాడు.

ఇది వినేసరికి బ్రాహ్మణ కందరికి చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. చూస్తూ చూస్తూ వాతలు వేయించు కోటానికి వాళ్ళకి మనసొప్పలేదు. కాని ఐంగారు మామిడివళ్ళ అళవల్ల అంతా ఒక్కొక్కరే ఒక్కో వాత వేయించుకుని ఆ వాతలు కనపడకుండా ఉత్త రీయాలు కప్పుకుని రాయలవారి దగ్గిరికిపోయారు.

వాళ్ళల్లో ఒక దురాళపోతు రామలింగం చెవిలో "నాకు రెండు దయచేయించాలి" అని కోరాడు. "నరే అలాగే కానివ్వు" అంటూ రామలింగం ఆ బ్రాహ్మడికి రెండువాతలు పెట్టి పంపించాడు. అతనూ రాయలవారి దగ్గిరికిపోయాడు. అందరితోపాటు రాయల వారు ఈ బ్రాహ్మడికికూడా ఒక ఐంగారు మామిడి వండు యిచ్చారు. పాపం బ్రాహ్మడు, తను రెండు వాతలు వేయించుకున్న సంగతి రాయలవారికి తెలియక

ఒకపందే యిచ్చారనుకుని పైపుత
రీయం తీసి రెండువారలూ చూపిస్తూ
రెండువేళ్ళు చూపెట్టారు.

'ఈరెండు వారలేమిటి?' అన్నారు
రాయలవారు.

"చిత్తం, రామలింగంగారి దయ.
నాకోరిక ప్రకారం రెండువారలువేసి
రెండువేళ్ళు దానం తెచ్చుకోమన్నారు."
అన్నాడు. రాయలవారికి ఒకేసారివచ్చు
కోవం రెండూ వచ్చాయి. "ఏదీ పిలు,
ఆ రామలింగాన్ని" అని భటుల్ని
వంపించారు.

రామలింగం రాయలవారి ఎడటికి
వచ్చి నిలబడ్డాడు. రాయలవారు "వాళ్ళ
శాపాతలు పెట్టమని ఎవరు చెప్పారు
నీకు" అని అడిగాడు.

"ఎవరూ చెప్పలేదు. మాతల్లిగారు
కూడా ఈమధ్యనే చనిపోయింది. ఆమె
శవవాతంతో బాధపడుతూ, చనిపోయే
ముందు 'నాయనా, నాకు వారలన్నా
పెట్టరా ఈబాధ పోతుంది' అనికోరింది.

సరేగదా నని నేను కట్టికొచ్చి తెచ్చే
లోపలనే ఆమెగారు చనిపోయింది. నా
తల్లి ఈ అధికోర్కె తీర్చలేకపోయి
నాకు నేనంతో విచారిస్తున్నాను.
ఇంతలో ఏలివవారి తల్లిగారు చని
పోయారు. వారి కుది కోర్కె తీర్చ
టానికి పురోహితులు శాస్త్ర ప్రకారం
అలోచించి గొప్ప సలహా ఇచ్చారు.
అదృష్టవశాత్తూ ఆసలహా నాకూ
పువయోగపడుతుంది గదా అని సంతో
షించాను. సందడిలో సందడి, నేను
కూడా వారల దానం ఇచ్చుకోటానికి
ఈ ఆశాశం ఉపయోగించుకున్నాను"
అన్నాడు రామలింగం.

రాయలవారికి బ్రాహ్మణులు తనను
మోసం చేశారని తెలిసి చాలాకోపం
వచ్చింది. రామలింగం తెలివికి చాలా
సంతోషంకూడా కలిగింది. దానం
పొందిన బ్రాహ్మణందరిచేతా వాళ్ళ
వాళ్ళవచ్చు తిరిగి రామలింగానికి బహు
మానంగా యిప్పించారు.

ఒకనాడొక కాకి ఒక పిచ్చికా కలిసి పాయసం వండుకున్నాయి. స్నానం చేసిన పిచ్చికా పాయసం తింటామన్నది పిచ్చికా. పిచ్చికా పాయ తన కొలనులో స్నానం చేసింది. కాకి కూడా అందులోనే స్నానం చెయ్యబోతే ఒప్పుకోక, "దుప్పికొమ్ము తెచ్చి నీ కొలను నువ్వే తవ్వకో," అన్నది పిచ్చికా.

కాకి దుప్పికొమ్మకి వెళ్లి, "పిచ్చికా నేనూ పాయసం వండుకున్నాము. పిచ్చికా తన కొలనులో నన్ను స్నానం చెయ్యవద్దన్నది. కొలను తవ్వకొంటాను. కాస్తనీ కొమ్ము ఇయ్యవూ?" అని అడిగింది.

"నాకు అప్పుపాలు తెచ్చి పెట్టు, కొమ్మిస్తాను," అన్నది దుప్పికా.

కాకి అప్పుదగ్గరికిపోయి, "పిచ్చికా నేనూ పాయసం

వండుకున్నాము. పిచ్చికా తన కొలనులో నన్ను స్నానం చెయ్యవద్దన్నది. కొలను తవ్వకొంటానికి దుప్పికొమ్మిస్తానన్నది. దుప్పికొమ్మిస్తానికి కానిని పాలియ్యవూ?" అన్నది.

"నాకు ఇంత వచ్చిగడ్డి తెచ్చిపెట్టు, పాలిస్తాను," అన్నది అవు.

కాకి పాలానికి వెళ్లి, పిచ్చికా నేనూ పాయసం వండుకున్నాము. పిచ్చికా తన కొలనులో నన్ను స్నానం చెయ్యవద్దన్నది. కొలను తవ్వకొంటానికి దుప్పికొమ్మిస్తానన్నది. అప్పు దుప్పికొమ్మిస్తానన్నది. అప్పుకివ్వకొంటానికి కాస్త గడ్డి

ఇవ్వవూ?" అన్నది.

"దానికేం భాగ్యం, తల్లి, పారతెచ్చి తవ్వకో," అన్నది పాలం.

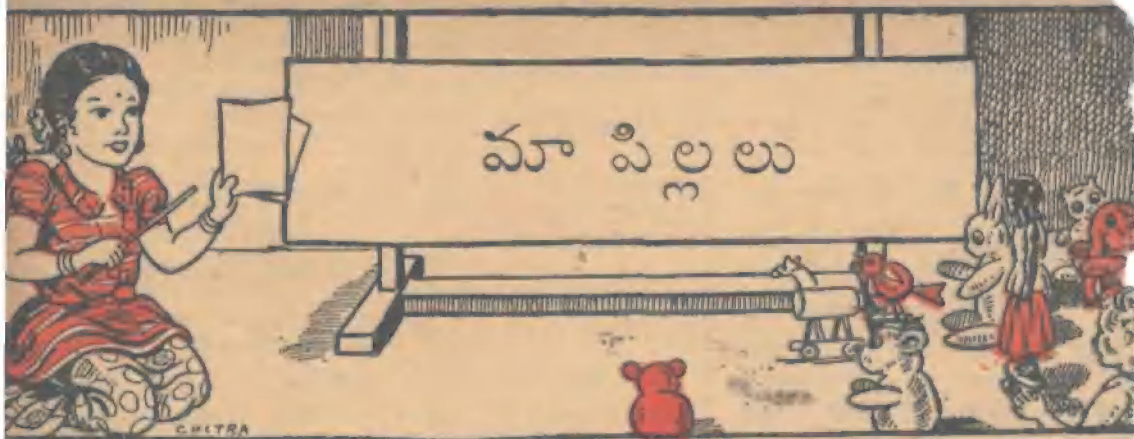
కాకి కమ్మరివాడిదగ్గరికి పోయి, "పిచ్చికా నేనూ పాయసం వండుకున్నాము. పిచ్చికా తన కొలనులో నన్ను స్నానం చెయ్యవద్దన్నది. కొలను తవ్వకొంటానికి దుప్పికొమ్మిస్తా

నన్నది. అప్పు దుప్పికొమ్మిస్తానన్నది. పాలం అప్పుకు గడ్డియిస్తానన్నది. గడ్డి తవ్వకొంటానికి పారయ్యవూ?" అన్నది.

"పార యిస్తానుగాని కాస్త నా కొలిమి ఉడి పెట్టు," అన్నాడు కమ్మరి. కాకి కొలిమి ఉడిపబోయి అందులో వడి చచ్చిపోయింది.

పిచ్చికా పాయసమంతా తానే తినేసింది.

గోపాలకృష్ణమ్మ గోవుల్లవెలుగు
మాచిన్నకృష్ణమ్మ మాకళ్లవెలుగు
చక్కచక్కనివాడు, చదువుకుంటాడు
అల్లరిచేస్తాడు, అడుకుంటాడు
ఊరెల్లివస్తేను ఊరికేరాడు
పాపాము కొక్క అప్పచ్చికెస్తాడు.

శ్రీరామచంద్రుండు శీతివంతుండు
వీరాధిపీరుడై విరిసిల్లినాడు.
మాయంటనున్నాడు బండరాముండు
నిల్లలందరిలోన వీరుడేవాడు.
అమ్మచెప్పినమాట అంతగావినడు
నాన్నచెప్పినమాట ఎన్నడూవినడు.
అమాట ఈమాట అమ్మతోచెప్పి
అటుచూచి ఇటుచూచి అప్పచ్చికెచ్చి,
బామ్మదగ్గరచేరి పలుమాటలాడి
కాట్టైన పండ్లైన కాజేసెకెచ్చి,
చికలలో తింటాడు చీల్చిచెండాడి.

చదువనూచ్రాయనూ చాతకాడమ్మ.
బడిలోకిపామ్మని బ్రతిమాలితేను
రోజురోజుల్లాను రోజుతుంటాడు.
పాపాయిపాడడు పంతమ్మపట్టి
పూటపూటకుకూడ కోటలుకొట్టి
మంచిబట్టలుకట్టి మావుతుంటాడు,
మట్టిలోనేఅట మహామంకుపట్టు
తిండికి మెండమ్మ, మెండమ్మపనికి.
నల్లనల్లనివాడు నగుమోమువాడు
నల్లవాడంటేను గొల్లుమంటాడు.
మధురాతి మధురాలు మాటలూపాట
రాంబాబు మాజంట రాణించుచుండు.

సీతామహాదేవి స్త్రీంలోవెలుగు
చిన్నారి చూసిత చిట్టమాసిత
కనకంపువొమ్మ మా కళ్లలోవెలుగు
సీతమ్మనద్వితే శీతికెల్లవెలుగు
సీతమ్మ యేడిపై చిమ్మచీకట్లు.

కాకిరాజు రామమోహనశర్మ, జబ్బిల్ పూర్

నల్లి పుట్టుక

అనగా అనగా ఒకడిగో ఒక
 బ్రాహ్మడు. పాపం అతను చాల పేద
 వాడు. అందుకని యాయవారా రెత్తు
 కొనియిల్లు గడుపుకొనేవాడు. దరిద్రుడి
 పెళ్లికి వడగళ్ల వాన అన్నట్టుగా అతనికి
 ముగ్గురు కూతుళ్ళు పుట్టారు. పెద్దదాని
 పేరు పేరమ్మ. రెండోదాని పేరు
 అంకమ్మ. మూడోదాని పేరు ముత్య
 లమ్మ. ఈ ముగ్గురిని ఆ ముసలి
 బ్రాహ్మడు కష్టపడి పెంచి పెద్దవాళ్లను
 చేశాడు. ముగ్గురూ చాల అందంగా
 ఉండేవాళ్ళు. అందువల్ల వాళ్ల ముగ్గురికీ
 మంచి సంబంధాలు వచ్చాయి. ముసలి
 బ్రాహ్మడు పెద్దమ్మాయిని ఒక కరణా
 నికి, రెండో అమ్మాయిని ఒక ఆగ్ర
 హారికుడికి, మూడో అమ్మాయిని
 ఒక జమీందారుకు యిచ్చి చెరవదల్చు
 కొన్నాడు.

బంగారంలాటి కాపురాలు ఏర్పడ్డా
 ఆ ముగ్గురి పిల్లలకి సంతుప్తి లేక
 పోయింది. ఒకసారి క్రావణ శుక్రవారం
 వచ్చింది. పేరమ్మయింట్లో అన్నీ
 వసులూ అయిపోయాయి. పేరమ్మ అత్త
 ముసలిదే అయినా ఆనాడు చీకటితో
 లేచి అన్నీ వసులు చేసింది. కోడలికి
 తానే తలంటిపోసి, వెండ్రుకలు ఆర్పి
 చిక్కుడిసి, డువ్వి జడవేసింది. పంట
 కూడా వేసి కొడుకూ కోడలికి వడ్డిం
 చింది. ఇంకా ఎన్ని వసులున్నాయో
 అన్నీ అత్తే చేసింది. ఆ పనులతో
 ప్రౌఢుగూకింది. అత్త పేరమ్మ దగ్గ
 రకు వెళ్ళి "అమ్మాయీ, అమ్మాయి
 కాస్త దేవుడిదర్శనం చేసుకొస్తాను.
 తిల్లిక పెట్టమ్మ." అని చెప్పిపోయింది.
 ఈమాటతో పేరమ్మకు ఒళ్ళు
 బగున మందింది. "అన్నింటికీ నేనే

చందమామ

అంకమ్మ పేరమ్మను ఓదాకుస్తూ
అక్కా అక్కా, అలా అంటు
న్నావు నా చెర ఎవరికి చెప్పుకోను!
నీకు అత్తమ్మండ తగలావేమైంది.
నాకు అలాకాదే. కట్టుకొన్న
మొగుడే నాపాలిటి యముడయాడు.
నిన్నుగాక మొన నే ఒక బంగారపు
గొడుసుతెచ్చి మెళ్లోనేకాదు. అది
ఎంత బరువు ఉందనుకొన్నావు
అక్కయ్యా! ఏదో సంతోషిస్తా
దని అంత బరువు వేసుకొని

చేయారి! పోయేముంద తిల్లిక పెట్టి
పోగూడదూ. ఈ వెట్టి చాకిరి ఎవరు
చేస్తారు! మా అమ్మలయితే యితా
చేసేదా. ఈ కాపురం బుగ్గిగాను.
అని పేటుకు పేటుకున మెటికలువిరిచి
పోసి పుట్టింటికి బయలుదేరింది.

దారిలోనే అంకమ్మగారిహిరుకూడా.
పోతూ పోతూ పేరమ్మ చెల్లెలియింటికి
వెళ్లింది. చెల్లులు అంకమ్మకు తన
కష్టాన్ని చెప్పుకొని ఏర్పింది.

మోకాను. ఎంత కసాయిగుండే! అలా
హిరుకున్నాడు కాని. అనిపోయిందే
అని కాస్త విసనికర్ర వట్టుకొని
విపిరిన పాపాన పోలేడు. రామరామ
ఏ జన్మనక్షత్రంలో పుట్టాడో జారి
అనేది ఏ కోకాన లేదుగదా. ఇలాంటి
మొగుడితో కావరం చేసే దెలాగే. ఇక
లాభంలేదు అమ్మదగ్గరకు వెళ్ళుదామా
అనుకొంటున్నాను. ఇంతలో నువ్వు
వచ్చావు." అన్నది.

చందమామ

ఇక గడియకూడా ఉండగూడ
 దనుకొని యిద్దరు అక్కచెల్లెండ్రు
 కలిసిబయలుదేరారు. దారిలోనే ముత్యాలమ్మ
 ఊరుకూడా ఉంది. పేరమ్మా
 అంకమ్మా యిద్దరూ చెల్లెలి యింటి
 తెల్లారు. తీరా లోపలికి వెళ్లి చూస్తే
 తంకు వాసెనగట్టుకొని ముత్యాలమ్మ
 ఏడుస్తూవుంది. అక్కలిద్దరూ చెల్లెలితో
 గలిసి ఏడ్చి చివరికి కారణం దిగిగాను.
 వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూనే ముత్యాలమ్మ
 "ఏమికాపురమే దిక్కుమారిన కాపురం.
 నిన్నరాత్రి వెన్నెల్లో ఆయన నేను
 తోటలోకి వెళ్లము. నేను ఆయన
 తొడమీద తలపెట్టుకొని పడుకొన్నాను.
 గారికి పారిజాతం పువ్వులు నాలుగు
 రాళ్ళు రువ్వినట్టుగా. వచ్చి నామీద
 వడ్డాయి. ఆయన చూసి చూడనట్టుగా
 ఊరుకున్నాడుకాని" అన్నిపూట ముఖాన
 వడ్డాయే దెచ్చి తగిలిందా" అనికూడా
 అడిగిన పాపాన పోలేడు. ఇలాంటి
 మొగుడికి కావరంవేసేకన్నా గంగలో నయం. మీ నాన్నవంటివారు ఊలో

దూకితే మంచిది. ఇక్కడ ఒక్క వణం
 కూడా ఉండగూడదు. అవ్వగారింటికి
 వెళ్ళదామని అనుకొంటూ వున్నాను.
 ఇంతలో మీరు వచ్చారు" అన్నది.

ఇక ఉండగూడదంటే ఉండగూడ
 దనుకొని ముగ్గురు అక్కచెల్లెండ్రు
 బయలుదేరి వుట్టింటికి వెళ్ళి అమ్మకు
 తమ కష్టాలు చెప్పుకుని బాపుకన
 ఏడ్చారు. అప్పుడు వాళ్లమ్మ యిలా
 అంది: "నా అల్లెళ్లే కాస్తలో కాస్తన్న
 నయం. మీ నాన్నవంటివారు ఊలో

చందమామ

కంలో యిక పుట్టటోడు పెరగటోడు. మొన్నగక మొన్న యాయవారినికి వెళ్ళి గిద్దెకంటే గిద్దెకు దియ్యం తెచ్చాడు. అందులో ఇన్ని వప్పుపోసి రొద్దెలు కాబద్దామని పొయ్యిదగ్గర కూర్చున్నాను. ఆయన స్నానానికి వెళ్ళాడు. నేను మూడే రొద్దెలు కాల్చాను. ఉప్పు చాలిందా లేదా అని చూచేటప్పటికి ఒకటి అయిపోయింది. కాలిందోలేదో అని చూచేటప్పటికి రెండోది అయిపోయింది. ఆయన వచ్చిందాక చేతులు

మందేసుకొని ఎలా కూర్చునే ఆయన వచ్చేటప్పటికి మూడోదికూడా అయిపోయింది. మీనాయన మట్టుకు మీనాయన గుడ్లప్పగించి చూచాడేకాని "అయ్యో అన్ని రొద్దెలు తిన్నావు కామాలు కడుపుకొప్పి :చ్చిందా? వందు తెచ్చేదా అన్న పాపానకూడా పోలేను."

శ్రీ కూతుళ్ళు నయగురు పెద్దగా శోకాలు మొదలెట్టారు. ఈ ఏర్పాటుని మహేశ్వరుడికి ఎక్కడలేని కోపంవచ్చి "ఇన్ని భోగలిస్తేనే ఇంకా ఏడుపు దేనికి. మీరు సుఖవడరు. ఇంకో స్త్రీస్తే మీకుసంతోషం. ఇలాంటివాళ్ళు నా సృష్టిలోనే ఉండగూడదు. మీరు నల్లులై పుట్టండి," అని శపించారు.

ఆ కావనల్లనే మనకు నల్లులు వచ్చాయి. వాటి పూర్వజన్మలో తల్లి కూతుళ్ళు కావటంవల్ల మన నెత్తురు పీర్చినా వాటికి సంకృప్తిలేదు. ఇంకా కుట్టి బాధిస్తూనే వుంటాయి.

చందమామ

తండ్రి కొడుకులు

గత సంచిక తరువాత

వంటలక్కకి పిల్లవాడి మీద జారి వేసింది. యిప్పుడా పిల్లవాడు తన యజమాని అయిన సూరయ్యనని అనిడకు తెలియదు. "పాపం, పనివాడు కడుపునొప్పి వంకపెట్టి బడి ఎగకొడితే తండ్రి వాడికి ఫలహారంలేకుండా చెయ్యాలా? వాడి కేదైనా ఒకముక్క పెడదామన్నా పెద్దాయన పెళ్ళికూతురల్లై పైకివెళ్ళి కూచున్నాడు. బయటికిపోడు" అనుకొన్నది.

ఇంతలో వంటలక్కకు ఇంటో బియ్యము, యితర సామానులూ కావాలనేది జ్ఞాపకం వచ్చింది. అందుచేత అవిడ పైకి వెళ్ళి తన యజమానితో, "పొద్దుననగా బియ్యం తేవాలని చెప్పాను. ఇంకా తీసుకు రాలేదు, బియ్యంతోపాటు మిగిలిన వస్తువులన్నీ తెచ్చి వడెయ్యండి. ఇవాళో రేపో తేవలిసివే," అన్నది.

ఈమాట విన్నగానే సూరయ్యరూపంలో ఉన్న సత్యం "హ, హ, హ," అని నవ్వాడు. తరవాత నవ్వు ఆపుకుని, "ఓ, ఘట్టుగా తెస్తాను," అన్నాడు. ఎంతో గంభీరంగా ఉండే సూరయ్య ఇట్లా నవ్వుటమూ, పని

పిల్లవాడల్లై మాట్లాడటమూ వంటలక్కకు వింతగా తోచింది. కాని దాన్నిగురించి అవిడ అలోచించలేదు. సత్యం కుర్చీలో నుంచి లేచి తన జేబులో ఉన్న కాళపు చెప్పలతో బీరువా తెరిచి అందులోవున్న నేట్లన్నీ చాలాసేపు ఎంచుకుని. చాలా నేట్లు జేబులో పెట్టుకుని బయటికి బయల్దేరాడు.

తన యజమాని గడపదాటగానే వంటలక్క "సత్యం, సత్యం!" అని పిలిచింది. కాని ఎక్కడా సత్యం అలికిడిలేదు. తండ్రి ఇంటోలేని సమయాల్లో సత్యం ఎక్కడున్నా చుట్టుపక్క ఇళ్లకుకూడా సందడిగా వుండేది. అటువంటిది ఇల్లంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది.

"సత్యం, సత్యం," అంటూ వంటలక్క యిల్లంతా వెతికింది. చివరకు సత్యం వాళ్ల నాన్నగారి అఫీసుగదిలో ఇల్లముందర పెద్ద కుర్చీలో కూర్చుని ఏదో ఆలోచిస్తున్నాడు.

"ఎన్ని పిలిచినా పలకవేం?" అన్నది వంటలక్క.

***** చందమామ *****

సూరయ్య ఉలికిపడి, తలఎత్తిచూచి, మొహం చిట్టించి "నన్నిట్లా తగులుకున్నా వేం? పోయి నీవని చూసుకో," అన్నాడు.

"నే చెబుతున్నా, అది నీ మంచరి రాలేదు. రాసురాసు నీకు తాడుమించిన మాటలూ, వేపాలూ పస్తున్నాయి," అంటూ పంటలక్క లోపలికి వెళ్లి, ఒక పళ్ళెంలో గారెలూ అవడలూ తెచ్చి బల్లమీదపెట్టింది.

వాటిని చూడగానే సూరయ్యకు మొదట భయంవేసింది కాని కడుపులో దహించుకుపోతున్నట్టు అనిపించి అవురావురు మని వాటిని ఫలహారం చేసేశాడు. సూరయ్య నీరసమంతా పోయింది. కడుపులో నెప్పి రాకపోగా వెంటే ఎంతో ఉత్సాహం వచ్చింది.

తనలోకలిగిన మార్పునుగురించి ఈ క్షిణంవరకూ సూరయ్యకు విచారమే కలుగుతూ వచ్చింది. కాని ఇప్పుడు ఇందువల్ల కొన్ని మేల్గుకూడా కనిపించ సాగాయి. ఎన్నాళ్లనుంచో బాధిస్తున్న అజీర్తి బాధ విరగడయి పోయింది. కొంతకాలంపాటు

హాయిగా యిష్టంవచ్చినదల్లా తివవచ్చు, కరీరం తేలికయింది తనక చక్కగా ఎగరవచ్చు, గంతులువెయ్యవచ్చు. కొంత కాలంపాటు వ్యవహార చిక్కులుకూడా వెదిలించుకుని తిరగవచ్చు. ఈ విషయాలన్నీ చూసుకుని సూరయ్య కొంతవరకు సంతోషించాడు.

పక్కానికికూడా తన స్వరూపం మారటంగురించి విచారం తగ్గసాగింది. వాడు దర్జాగా నేట్లకట్టలు జేబులోపెట్టుకుని నేరుగా వెచ్చాల అంగడికి వెళ్ళాడు. పావు కారు సుబ్బయ్యతో వివిధమైన జేరమూ ఆడలేదు. పంటలక్క చెప్పిన సరుకులన్నీ కూలివాడి నెత్తిన ఎత్తించుకున్నాడు. సుబ్బయ్య చెప్పినంత డబ్బు యిచ్చేశాడు. వస్తూ వస్తూ దారిలో కొన్ని గాజు గోలీలూ, ఒక దసరా కోతిబొమ్మ కొనుక్కున్నాడు.

దారిలో అనేకమంది పెద్దవాళ్లు కనిపించి, "నమస్కారం. పంతులుగానూ," అంటూ వచ్చారు. తనకే నమస్కారం

పెడుతున్నారని సత్యం మొదట గ్రహించలేదు. కాని అవిషయం తెలుసుకున్నాక చాలా సంతోషించాడు. వాళ్లందరినీ మోపేపుచ్చ గదిగినందుకు సత్యానికి నవ్వు కూడా వచ్చింది. సత్యాన్ని పరికరించిన వాళ్లలో కొందరు వాడికి తెలిసినవాళ్లే కాని కొందరు బొత్తిగా కొత్తవాళ్ళు. వాళ్ళు తనను నిలబెట్టి మాట్లాడిస్తారేమో నని సత్యం చాలా భయపడ్డాడు. కాని అదృష్టవశాత్తూ అపూటకు అటువంటిదేమీ జరగకుండానే వెళ్లిపోయింది.

సత్యం ఇంటికి తిరిగివచ్చేసరికి చీకటి పడింది. దీపాలుపెట్టారు. వాళ్ల ఇంటి ముందు చీకట్లో నిలబడి ఒక కుర్రవాడు గట్టిగా ఈలవేస్తున్నాడు. సత్యం ఒళ్ళు ఒక్కసారి పొంగిపోయింది. ఆ యీలవేసే వాడు రంగడు. తనుకూడా జవాబుగా యీలవేయటానికి ప్రయత్నించాడు. కాని ఎంత ప్రయత్నించినా యీల రాలేదు.

సత్యానికి భలే కోపంవచ్చింది. కాని చేసేది లేక, "ఒరే, రంగడా!" అని కేకపెట్టాడు. రంగడు తన దిక్కుగానే చూశాడు గాని తనకేసి చూడలేదు. వాడికా మనకా చీకట్లో లావుపాటి కరీరమూ, బట్టతలా, నెరసినమీసాలూ, కళ్ళుటోడూ అవుపించింది.

"అట్లా చూస్తావేంరా, రంగడా? నేనే" అన్నాడు సత్యం దగ్గరికివస్తూ.

ఆ వచ్చే పెద్దమనిషి సత్యం తండ్రి అని తెలియగానే రంగడి పై ప్రాణాలు పైనే పోయాయి. తనతో స్నేహం చెయ్యవద్దని సత్యాన్ని ఎన్నోసార్లు ఈయనే కొట్టివున్నాడు కూడానూ. ఆ కారణంచేతనే ఎప్పుడన్నా సత్యాన్ని పరివపలినవస్తే రంగడు ఇంట్లోకి రాక బయటనుంచి ఒకరకంగా యీల వేస్తాడు. ఆ యీల విని సత్యం రంగట్టి గుర్తించి బయటికివస్తూ ఉంటాడు. ఇప్పుడా రహస్యంకూడా మారయ్యగారికి తెలిసి

పోయిందనుకున్నాడు. రంగడు చీకట్లోపడి దప్పుకుపోయాడు.

"ఎందుకురా, పారిపోతావ్? నేనేరా. వెధవా?" అంటూ సత్యం కేకపెట్టసాగాడు, కాని రంగడు వినిపించుకోకుండా పారిపోయినాడు.

"ఏం. వంతులుగారూ? అబ్బాయి కోసమా కేకవేస్తున్నారు?" అని ఎవరో వలకరించారు. సత్యం యిక విధిలో అగక గబగబా యింటో జొరబడ్డాడు.

ఆ రాత్రి సత్యం తన తండ్రిపక్కలో వేడుకున్నాడు.

"ఈ జీవితం చాలా బాగుంది. కావలిసి వంత డబ్బు. అందరూ గౌరవించేవాళ్ళి. ఎరగనివాళ్ళు వలకరించిస్తున్నారు మాత్రం చిక్కు. అదీన్నీ, తన పాతస్నేహితులు తన్నుచూసి భయపడి పోతున్నారు.

"అయినా ఈ జీవితమే బాగుంది. విల్ల వాడుగా ఉండటంకన్న పాపంలేదు. ఈ ప్రపంచం పెద్దవాళ్ళోదనుకున్నాడు సత్యం.

రాజాధీనం - దైవాధీనం

ఒక రాజ్యంలో ఇద్దరు బ్రాహ్మణుండేవారు. ఇద్దరూ నిరుపేదలు. అందుచేత రాజుగారి దగ్గరికివచ్చి యాచించి సొతూకుండేవారు.

అందులో ఒకడు, "తమరు ప్రభువులు! తమరాజ్యం చల్లగా ఉంటాలి. తమకు కలివాళ్లే మాబోటి పేదలకింత పెట్టాలి. అంతా రాజాధీనం!" అనేవాడు.

రెండోవాడు, "తమమీద భగవంతుడి కటాక్షం ఉండాలి. తమచేత భగవంతుడు మాబోటివాళ్లకింత ఇప్పించాలి. అంతా దైవాధీనం!" అనేవాడు.

రాజుగారు ఇద్దరికీ తోచినది ఇచ్చేవాడే కాని ఆయనకు మొదటి బ్రాహ్మణిమీద అభిమానం జాస్తిగా ఉండేది. ఆయన మంత్రితో అన్నాడుగదా, "నేను రాజును, నా ప్రజలకు ఏం చేసినా నేను చేయాలిగాని మధ్య భగవంతుడేమిటి? అయితే, దైవాధీనం ఎంతవరకో చూడాలి. ఒక గుమ్మడికాయ తెప్పించి దాని తొడిమ తీయించి తోపల దొర్లచేసి అందులో కాయ ఇప్పించారు. దీన్ని ఎవరికన్నా

వక్రాలూ, వైయ్యాలూ, ముకకలాలూ, మాణిక్యాలూ పోయించి మళ్ళీ తెలియ రాకుండా తొడిమ అంటించు. నాన్ని రేపు ఉపయోగ మొదటవచ్చిన బ్రాహ్మణికిద్దాం. పిల్లబ్రాహ్మణికిదీ దక్కుతుందే చూద్దాం!" అన్నాడు.

రాజుగారు చెప్పినట్టే గుమ్మడికాయ తయారు చేయించాడు మంత్రి. తెల్లనారక ముందే "రాజాధీనం" అనే బ్రాహ్మణుడు వచ్చి, "తాము ప్రభువులు. తమరాజ్యం చల్లగా ఉంటాలి. తమకుగలవానిలో మాబోటివాళ్లకి ఏదో అంత ఇప్పించాలి. అంతా రాజాధీనం!" అన్నాడు. బ్రాహ్మణికి మంత్రి గుమ్మడికాయ ఇచ్చి పంపేశాడు.

"చూశావా? ఇప్పుడేమంటావు?" అన్నాడు రాజు గర్వంగా.

గుమ్మడికాయ పట్టుకునిపోతూ బ్రాహ్మణుడు, "అదేమిటి? రాజుగారు ఇన్ని తంతులూ లిప్పించక ఈ దిక్కుమాలిన గుమ్మడి

వీరిపై అప్పలరాజా, విశాఖపట్నం
పాలపర్తి భానుమతి, బాపట్ల

యిచ్చి బియ్యం వట్టుకుపోదాం. చెడ్డ బిరుదు ఉంది కూడానూ!" అనుకున్నాడు.

కారితో ఒక వర్తకుడివద్దగ్గర ఆ గుమ్మడి కాయ యిచ్చేసి తనకు కావలసిన బియ్యం వట్టుకుని ఇంటికి వచ్చా వెళ్ళాడు మొదటి బ్రాహ్మడు.

తరువాత కాసేపటికి రెండో బ్రాహ్మడు అదాకినవస్తూ వర్తకుడిదగ్గర గుమ్మడి కాయచూసి, "అయ్యా, ఈపూట మా యింటికి అతిథులొచ్చారు. కూరలేదు. ఆ గుమ్మడికాయ ఇవ్వించండి." అన్నాడు. వర్తకుడు, 'సరే వట్టుకు పొమ్మ'ని గుమ్మడికాయ ఇచ్చాడు.

రెండో బ్రాహ్మడు గుమ్మడికాయ ఇంటికి వట్టుకెళ్లి పెళ్ళాంచేతికిచ్చి తరిస్తే లోపం

దానినింతా రత్నాలు!

"ఇదే గదా దైవాధీనమంటే," అనుకున్నాడు బ్రాహ్మడు.

మర్నాడు యథాప్రకారం మొదటి బ్రాహ్మడు రాజుగారిదగ్గరికి యాచనకు వెళ్ళాడు. 'ఇన్ని రత్నాలిచ్చినా మళ్ళీ ముప్పకొచ్చా లేమిటి బ్రాహ్మడు!' అని రాజుగారికి అశ్రుర్యం కలిగింది.

"నిన్న నేనుయిచ్చిన గుమ్మడికాయ భోంచేకారా?" అన్నాడు రాజు.

"ఓ, మహా రుచికారమైనది. అంతా రాజాధీనం!" అన్నాడు బ్రాహ్మడు.

"అంతా మీరే భోంచేకారా? కొంత ఎవరిలైనా యిచ్చారా?" అన్నాడు రాజు.

"అంతా మేమే భోంచేకాం, ప్రభూ!

కాయ మీకంటే వంతుకున్నారా?" అని అడిగాడు.

"వంతుకోదాని కెక్కడిది, మహారాజా! దాన్ని కోసి చూద్దుము"దా. దానినిందా రక్షాలూ, కెంపులూనూ! అంతా దైవాధీనం. ఈవంతుడి అనుగ్రహంచేత నా దారిద్ర్యం తిరిపాయింది." అన్నాడు రెండో బ్రాహ్మడు.

తాను మేలుచెయ్యడలిచింది మొదటి బ్రాహ్మడికి. కాని మేలుజుగింది రెండో బ్రాహ్మడికి. అంతా దైవాధీనమే అని తన అధీనంలో ఏమీలేని బుద్ధితెచ్చుకుని రాజు పొగరు తంపెసుకున్నాడు. చూటి మాటికి "రాజాధీనం" అంటూ తనకు పొగరెక్కించిన మొదటి బ్రాహ్మణ్ణి తన దగ్గరికి ఎన్నడూ రావద్దని తరిమేశాడు.

తమరిచ్చిన ప్రసాదం పైకి పానిస్తామా! అంతా రాజాధీనం" అన్నాడు బ్రాహ్మడు.

"ఈ అబద్ధాల బ్రాహ్మణ్ణి విపు చిట్ల గొట్టండి!" అన్నాడు రాజు.

బెబ్బ అసగానే దయ్యం వెకిలి బ్రాహ్మడు జరిగినదంతా చెప్పేశాడు. గుమ్మడికాయ వత్తకుడిదగ్గర బ్రాహ్మడిచ్చినట్టువిని రాజు వత్తకుణ్ణి పిలిపించి, "నిన్న ఈ బ్రాహ్మడిచ్చిన గుమ్మడికాయ ఏంచేశావు?" అని అడిగాడు.

"బ్రాహ్మడి సొత్తు నాకెందుకు, మహారాజా! అది మరో బ్రాహ్మడికి దానం చేశాను!" అన్నాడు వత్తకుడు.

రాజుగారు రెండో బ్రాహ్మడిని పిలిపించి, "నిన్న వత్తకుడిదగ్గర వుచ్చుకున్న గుమ్మడి

అల్లుడికి పెండు

అనగా అనగా ఒక పూళ్ళ గయ్యో! పిచ్చెమ్మ అనే పేరుగల మే వుంది. ఆమె తల్లి చనిపోయేప్పుడు యిచ్చిన రెండేకరాల భూమి అమ్మి ఒక్కొక్క నొక్క తైకూతురు పెళ్లి చేసి అత్తవారింటికి వసింది. తనకల్లా మిగిలింది ఒకచిన్న చిల్లలు పద్ద పెంతు టిల్లు అంతే. తనటానికికూడా గడవడం కష్టంగా వుండడంవల్ల ఒకపూటకు వుంటే యింకోపూట వస్తుంటూ అవిడ గడుపుకొస్తోంది. కాని అవిడ నోరంటే అంతా భయపడేవారు యిరుగు పొరుగు. డీపావళి వండుగ రెండు రోజులుండనగా అల్లుళ్లు అత్తగారిండ్లకు వచ్చారు. పిచ్చెమ్మ పక్కింటి అల్లుడు కూడా వచ్చాడు. అల్లుడొస్తే ఆపూటకు తిండిపెట్టలేని పిచ్చెమ్మ అల్లుణ్ణి రమ్మని ఎలా వ్రాస్తుంది?—దిగులుగా అందరి అల్లుళ్ల నిచూస్తూ కూర్చుంది. పిచ్చెమ్మ, కూతురు జాబువ్రాసింది. అందులో తన తల్లి పూళ్ళలేదనీ, పైపూళ్లకు వెళ్లాడనీ, డీపావళి రావడానికి వీలుండదు అనీ

వ్రాసింది. పిచ్చెమ్మకు కొంతవరకు మనసు కదుటవడింది. ఎవరో అడిగితే, 'అల్లుడు పనిమీద వచ్చి వెళ్ళాడు. పెద్దపందక్కొస్తాడు' అని కోసింది.

ఆనాడు డీపావళి వండుగ. పొద్దుట అందరూ డీపావళి పిండివంటలుచేస్తూ రోపరి ఎవరి పనిమీద వాళ్ళున్నారు అన్నియళ్లలో. పాపం పిచ్చెమ్మ ఒక్క తైమాత్రం చెంపన చేయిపెట్టుకుని బయటవంచలో కూర్చుంది. అపూటకు వందటానికి నూకలులేవు; వందగచేపే వాళ్ల ముఖాలు చూడాలిందే. ఏదో బండి దప్పుడైంది. తొంగిచూసింది-బండ్లోంచి అల్లుడుదిగుతున్నాడు. పిచ్చెమ్మకు ముచ్చె మటలు పోయాయి - నోట మాటరాలేదు. ఎల్లాగో కాళ్లకు నీళ్ళిస్తూ "పూళ్ళలేవని అమ్మాయి వ్రాసిందే" అన్నది. అల్లుడు ముఖం కడుక్కుంటూ, "అవును, పై పూళ్లకు పనిగా వెళ్లాను. నేడు రేపు ఈ డిల్లో పనిచూడకు వెళతాను యింటికి" అన్నాడు. పిచ్చెమ్మకు ఏమీపాలుపోలేదు. ఆపూట పొయిమీదపిల్లి లేచేసూచనలూ కనుపించలా. వందగపూట బియ్యం అప్పు ఎవరిస్తారు! ఎవర్నడగడం! యింతకు ముందిచ్చినవారికి తీరిస్తేగా! ఎల్లాగోలాగు ఆపూటకైనా ముండు

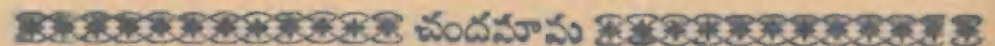

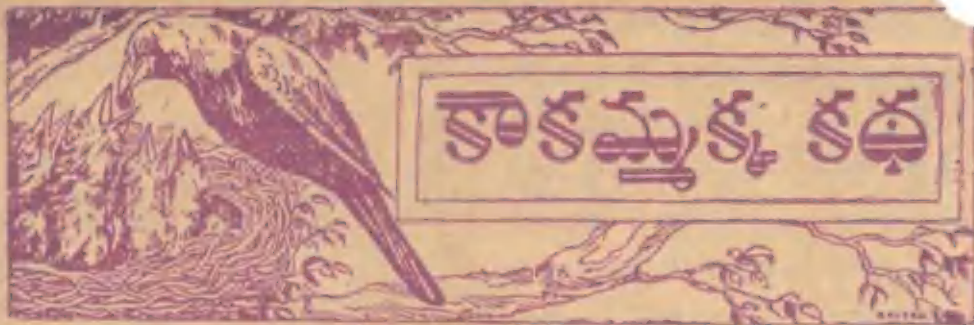
అల్లుడికి భోజనం పెట్టారీ. పిచ్చెమ్మకు ఒక వుపాయం తట్టింది. వెంటనే తను చేత్తో వదిలి నేయించి అట్టెపెట్టిన రి గజాల ఖద్దరు చీర తట్టుకుని వక్కింటివాళ్ళ ఇంటికి వెళ్లింది. అల్లుడు బయట పంచలో పడుకుని పెంకులు రెక్కబెడుతున్నాడు.

తలుపు తీసుకుని లోపల పని చేసుకుంటున్నవాళ్లు పిచ్చెమ్మ రాగానే యింటామె తలుపు తీపింది. పిచ్చెమ్మ లేని నవ్వు అంతా నవ్వుతూ వాళ్ళింట్లో మూల పెద్దవడ్లరాసివుండేదాని మీదపోయి కూర్చుంది చిన్నపిల్లలాగా. ఆ యింటావిడ చావతెచ్చి వేసి కూర్చో మంది. "పర్వాలేదు; నాకు వడ్లవాసన అంటే యిష్టం-యిక్కడ కూర్చుంటాలే. మంచివడ్లు-ఎన్ని వుట్టొచ్చాయి" అంటూ పిచ్చెమ్మ వడ్లమీద "రోల్" లాగు దొడ్లతో కూర్చుంది. యింటావిడ రెండు మాటలు మాట్లాడి 'ఇప్పుడేస్తా'నంటూ పంటింట్లోకి వెళ్లింది. "నేను ఎళ్ళి వస్తా"నంటూ ఆవిడ అటుపోగానే పిచ్చెమ్మ చీర తాగా అంటుకున్న వడ్లతో యింటికొచ్చి గబగబ లోపలి వెళ్లి, వడ్డింట విడిలింది. దాదాపు

ఒక మానెడువడ్లు రాలాయి - బ్రతుకు జీవుడా అనుకుని అవి దంచడం మొదలెట్టింది. యదంతా అల్లుడు చూస్తూనే వున్నాడు. తర్వాత ఆవిడ దొడ్డిలో కాసిన తోటకూరకూడావండి అల్లుడికి మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు భోజనం పెట్టింది. అల్లుడు భోజనేసి బయట పంచలోకి వచ్చాడు. వక్కింటి ముసలాయన పంచచూరుకు గుమ్మటం కడుతూ "ఏమండీ ఎప్పుడు రావడం! భోజనం అయిందా?" అని అడిగాడు. అల్లుడు శ్రేస్తుతూ "ఆ అయిందండీ, పూళ్ళో వాళ్ళ వడ్లపుణ్యాన, మా అత్త చీర పుణ్యాన, ఎల్లాగో లాగు" అన్నాడు. ముసలాయన కర్థంకాక తలవూసి పూరు కున్నాడు.

కాకమ్మక్క, కాకిబావా కాకుల వంశంలో పుట్టారు. అసలు కాకి వంశం ఎట్లా పుట్టిందో మీకు తెలుసా? దాన్ని గురించి ఒక కథ ఉన్నది. అది నిజమవునో కాదో మనకు తెలీదు. కాని ముసలమ్మలు మాత్రం ఈ కథ చెబుతారు.

అనగా అనగా ఒక ఊళ్లో ఇద్దరు పిల్లలుండేవాళ్లుట. అందులో ఒకడు అబ్బాయి, రెండవది అమ్మాయి. ఈ పిల్లలకు పవిత్రనంలోకూడా బొత్తిగా భయభక్తులు లేకపోవటంవల్ల నానా అల్లరిచేసి, ఇల్లంతా ఒక కొరిక్కి తెస్తూ, ఊరూనాడూ ఏకంచేస్తూ విచ్చల విడిగా సంచరించేవాళ్లుట. ఏజంతువు కనిపించినా దాన్ని చంపుకుతినటమే, కనవద్ద పిల్లలనందరినీ కొట్టటమే, అందరి ఇళ్లమీదా రాళ్లుధ్వజుటమే, అందిన వస్తువునల్లా ధ్వంసం చెయ్య

టమే. ఈవిధంగా ఉండేదిట. వాళ్ళ ప్రవర్తన.

ఒక్కో వడేస్తే పిళ్లకేమైనా బుద్ధి వస్తుందేమోనని పెద్దవాళ్లు పిళ్లని బడికి వంపించారు. బడిపంతులుకూడా పిళ్లతో వేగలేక ఇంటికిపోయి, పిళ్లమీదికిపి పెళ్లొంమీద తీర్పుకునే వాడుట.

ఇంతేముందీ? ఊళ్లో ఈ పిల్లలంటే అసహ్యపడని పిల్లలుగాని పెద్దలుగానిలేదు. వాళ్లని అదుపాజ్జిల్లో ఉంచగలవాళ్ళు అంతకుముందేలేదు. వాళ్లదేరాజ్యం. "ఈ పిల్లలకి చావన్నా రాదేం?" అని అందరూ తిట్టుకునే వారు. పిళ్లచస్తేదేవుడికి కొబ్బరికాయలు కొడతామనీ, అభిషేకాలు చేయిస్తామనీ, పండగాలు చేసుకుంటామనీ అందరూ అనుకునేవాళ్ళే.

చందమామ

పిల్లలిద్దరూ కాలికాదేవి వెనకాల దాక్కున్నారు

ఇట్లా ఉండగా ఒకరోజు ఏం జరిగిందంటే, ఊళ్లో వాళ్లంతా ఊరిబయట ఉన్న కాలికాదేవి గుడికి వెళ్లి నైవేద్యాలు పెట్టి కాలికాదేవిని ప్రార్థించారు. ఈ పిల్లలిద్దరూ తప్పించమని. ఈ సంగతి ముందుగానే తెలిపి పిల్లలిద్దరూ దేవాలయంలో కాలికాదేవి విగ్రహం చాటున దాక్కున్నారు. వచ్చినవాళ్ల దేవికి నైవేద్యాలు పెట్టి మొక్కునే సమయంలో ఆ పిల్లలిద్దరూ చేసిందంటే, “మీకోరిక నేను నెరవేరుస్తాను. ఆ పిల్లలిద్దరిని నాకు వదిలిపెట్టండి.

చందమామ

అందరూ వెళ్లిపోయినవాకాకింది ఈ పిల్లలుకూడా వెళ్లబోతుండగా కాళికాదేవి చెరొకర్ని చెరొక రెక్కావట్టుకుని పిలిపేసి "వాట్ట గడుగ్గాయలై పోయినారు. మీ అల్లరి మానుకారా, మానరా?" అని అడిగిందట.

ఆ రాక్షస పిల్లలకి కాళికాదేవి ఒక రెక్కా, జమా: "ఏమొహంచూరు దిష్టిపడతిల్లే ఉండో! నువామాకు చెప్పి దానిని: ఎన్నడన్నా నీళ్లపోసుకున్న పాపాన పోయినావా: నీనోరుచూరు ఎంత పాడుకంపు కొడుతుండో! అద్దమైన వచ్చిమాంసమూతించే ఏమవుతుంది?" అన్నారు అబ్బాయి.

ఈ కథ విజమే అయిఉండవచ్చు. అందుకనే మనం చెప్పినమాట విననివాణ్ణి, "కాకివెధవా!" అంటాం. చదువూ సంధ్యా లేకుండా తిరిగేవాణ్ణి "కాకి తిరిగినట్టు తిరుగుతున్నాడు," అంటాం. కాకమ్మక్కా, కాకిదావా ఇటువంటి కాకివంశంకో జన్మించారు.

"పోవే కాగుబోతా! నీ మెళ్లొ పుర్రెలందండచూరు! మాకేమిటో చెప్పవచ్చావుగాని!" అన్నది అమ్మాయి.

నీళ్ల అహాయిత్వంచూసి కాళికాదేవే నిర్హితపోయింది, ఇటువంటి పిల్లలు మనుషులుగా ఉండదగరని నిశ్చయించుకుని, ఇంతబొగ్గు గంధం తీసి వాళ్లిద్దరికీ వొంటినిండా, అపాదమస్తకమూ వట్టింది, చెరొకచేత్తోటి చెరొకర్ని ఎగరవేసిందట. తక్షణం వాళ్లిద్దరు కాకులై పోయినారుట. ఆనాటి నుంచీ వాళ్లవంశంవాళ్ల చెట్లూ పుట్టియీ వట్టుకు తిరుగుతున్నారుట.

ఈ కథ విజమే అయిఉండవచ్చు. అందుకనే మనం చెప్పినమాట విననివాణ్ణి, "కాకివెధవా!" అంటాం. చదువూ సంధ్యా లేకుండా తిరిగేవాణ్ణి "కాకి తిరిగినట్టు తిరుగుతున్నాడు," అంటాం. కాకమ్మక్కా, కాకిదావా ఇటువంటి కాకివంశంకో జన్మించారు.

[అయిపోయింది]

చిక్కు మాట

(కూర్పు: వెంపటి హేమంథ, నర్సరావుపేట.)

అబ్బాయిలా, అమ్మాయిలా :

నేను ఐదు అక్షరాల దేవుణ్ణి.
నేను చలిలోవున్నాగాని, వేడిలోలేను
పులిలోవున్నాగాని, సింహంలోలేను
వెండిలోవున్నాగాని, బంగారంలోలేను
కలువలోవున్నాగాని, తామరలోలేను
పిడుగులోవున్నాగాని, మెరుపులోలేను

నే నెవరో కనుక్కోండి?

(జవాబు 50 వ పేజీ అడుగున చూడండి)

పదిలుకు బవాబు

క్రొ	ది				రో	జా
క	మ్మ	చి			నా	గలి
	గు	చ	వా	ర	ము	
		డ్డ		డ		
	ప	గు	ణ	య్య	లు	
బా	త్తు	లు		న	డు	ప్ర
క్రొ	డు				బ	ట్ట

చందమామ

వ్యాసరచన పోటీ

★

సెప్టెంబరు నెల పోటీవ్యాసాలలో
మూడవ బహుమతిపొందిన “మా బాకీ”
అనేకథ ఈ సంచికలో వేశాం. దీంతో
సెప్టెంబరు పోటీవ్యాసాలకి బహుమతులు
పూర్తి అయినై.

వచ్చే నెల వ్యాసరచన పోటీకి
“అమ్మమ్మ శాస్త్రాలు” తీసుకుందాం. మీ
అమ్మమ్మలు మీకు ఎన్నో రకరకాల
గమ్మత్తు గమ్మత్తు శాస్త్రాలు చెబుతూ
వుంటారు. చక్కటి శాస్త్రం ఏదైనా,
వ్రాసి పంపండి. అది దెయ్యాల శాస్త్రం
మైనా సరే, దొంగల శాస్త్రమైనా సరే.

పోటీవ్యాసాలు పంపేటప్పుడు ఈ
క్రిందివిషయాలు ముఖ్యంగా గుర్తుంచు
కోండి: వ్యాసం పేడగాని పేజన్నరగాని
మించకూడదు. వ్యాసంపైన “పోటీ
వ్యాసం” అని స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
మీరు పంపేవ్యాసం మా అఫీసుకు 10 వ
తేదీలోగా చేరాలి.

—నందాలకుడు.

అబ్బాయిలూ,
అమ్మాయిలూ!

చూశారా ఈ చదరంగం.
ఇందులో అపు మేళ
మెయ్యటానికి బియ్యం
దేరి, అలా ఆ బియ్యం
అబ్బయిలూ తిరుగుతూ
యింటినించి చాలా
దూరం వచ్చేసింది. అది
తిరిగి యింటికి పోదా
మంటే పాపం దానికి
చాలి తెలియలేదు. దాన్ని
జాగ్రత్తగా సరిఅయిన
కోపన మల్ల యింటికి
చేర్చండి చూడండి.

సీ డ బొమ్మలు

కుక్క

జాబేలు

వంది

49 పేజీలోని చిక్కుమీదకు జవాబు : 'దరివెలుగు'

మూ జాక్రీ

రే ము, మో జు చి తు.

మేము అమధ్య వే కుక్క
పిల్లని పెంచుకున్నాం.
చాలా అందమైన బొచ్చు
దానికి. నల్లని మచ్చలు.
అది నా పక్కలోనే వదు
కునేది. నాకూ తమ్ముడికి
దానికోసం పొట్టాట వెచ్చిం
ది. నావెంట తిరుగుతోందని
దాన్ని కొట్టాడు. జాకి
తమ్ముణ్ణి చూడగానే తోక
ముడిచి మంచంకింద
దూరేది. తనకి యింకో
కుక్కపిల్ల కావాలని ఏడ్చా
డు. కాని ఇంకోటి ఎక్క
ణించి వెనుంది? నాలుగు
రోజుల తరువాత మా జాకి
కనిపించటం మానేసింది.
యెంత వెతికినా కనపలేదు.
నేను అన్నం తినటంలేదు.
ఒకటే ఏడ్చాను. కాని

తమ్ముడు సంతోషంగానే
ఉన్నాడు. పైగా 'బోలెడు
కుక్కపిల్లలు వెస్తాయి. ఎం
దుకు ఏడుస్తావు?' అన్నా
డు. 'మాకారా వాడి వేదాం
తం, యింత చిన్నప్పుడే?'
అని మురిసింది అమ్మ.

కుక్కపిల్లని మరిచి
పోయిరాము. రోజూ మా
తమ్ముడు మాత్రం వెంటబుట్
నీళ్ళు తీసుకువెళ్లి దొడ్డి
మూల పోస్తున్నాడు. 'ఎన్నా
ళ్ళకి మొలవదేంకా ఆ
మొక్క?' అంటుంది అమ్మ
మ్మ. ఓరోజు నాన్నని
తమ్ముడు అడుగుతున్నాడు
"నాన్నా, కనగగింజలు
ఎన్నాళ్ళకి మొలుస్తాయి?"
అని. "వారంరోజులకి"

అన్నాడు నాన్న. "చిక్కుడు
గింజలో! గుమ్మిడిగింజ
లో!" అని అడిగి, "ఏది
కలో?" అన్నాడు. "పిచ్చి
కలు మొలవడం ఏమిటా
వెధవా!" అన్నాడు నాన్న.
తమ్ముడు కొంచెం యోచించి
చాలా దిగులుగా "కుక్క
పిల్లలా మొలవ్వా?" అన్నా
డు. నాన్న నవ్వారు.

"మరి కుక్కపిల్లని దొడ్డే
పాలేసి రోజూ నీళ్లుపాస్తో
వుంటే, కుక్కపిల్లల చెట్టు
మొలవదా, ఏమిటి!"
అన్నాడు రోషంతో. చప్పన
నాకోకటి తట్టింది. పరిగెతి
కెళ్లి మా తమ్ముడు నీళ్లు
పోసేబోట దొడ్డిమూల గరి
టతో తవ్వను. కుక్కపిల్ల
చచ్చి కుళ్ళి వాననవేస్తోంది.

మూడవ బహుమతి పొందిన పోటీ వ్యాసం.

అ డా ర్ ము లు

అ డ్డ ము :

1. కొక్కోరో కో అని కూయును.
3. గులాబీపువ్వు.
5. రుచియైన.
7. దీనితో రైతు భూమిని దున్నును.
8. ఏడు వారములలో ఒకటి.
9. మంచిగుణములు.
11. నీళ్ళలో ఉండేది పక్షులు.

12. దీర్ఘము.
14. హని.
15. దీనిని సాలెవాడు నేయును.

వి లు వు :

1. స్త్రీలు ధరించురు.
2. పెద్దకాయలు కాచెడివాడు. (తల క్రిందులు)
3. ఇది వచ్చినయెడల మందు తీసి కొనవలెను.
4. కరుణ.
6. పనిలేనివాడు.
7. కలహములు పెట్టు ఋషి.
9. పుత్రుడు.
10. పాఠశాలలు (తలక్రిందులు).
11. ఋణము.
13. పాము నివసించుచోటు.

సంక్రాంతికి

చందమామ

ప్రత్యేక కథలసంచిక.

సాలుచందా

6-0-0

వచ్చే జనవరి చందమామ సంచిక సంక్రాంతి ప్రత్యేక సంచికగా వెలువడుతుంది. మామూలుకు రెట్టింపుపైగా పేజీలుంటాయి. ముగ్గులుంటాయి. పాటలుంటాయి. సమస్యలుంటాయి. చాలా చక్కని కథలుంటాయి. ఎన్నో బొమ్మలుంటాయి. ఇంత అందమైన సంచిక మళ్ళీ ఎప్పుడు మీ చేతికివస్తుందో? అందుచేత ఇప్పుడే మీ సొంత కాపీకోసం జాగ్రత్తపడండి. అశ్రద్ధచేస్తే తరవాత విచారిస్తారు.

వెల
1-4-0

ఆఫీసు :

37, ఆచారప్పన వీధి

మద్రాసు 1

ఆంధ్రజ్యోతి

ప్రఖ్యాత మాసపత్రిక

ఆరంభమంది అందులకు నిస్వార్థమైన
సేవచేసి విజ్ఞాన వివేచనలను వెనకబెట్టంలో
సాటిలేని పత్రికగా జ్యోతిగన్నది.

స్వతంత్ర భారతంలోకూడా ఈ జ్యోతి
నిలబెట్టుకో న జానికి "ఆంధ్రజ్యోతి"
శక్తివంచనలేకుండా పాటు పడగలదు.

సంవత్సర కండా 5-8-0

విడి ప్రతి 0-6-0

ఆంధ్రజ్యోతి కార్యాలయం

87, ఆదారపున విధి, మద్రాసు 1

వెలువడింది

సంచారి

రాజకీయ మాసపత్రిక.

ప్రపంచ వ్యవహారాలూ, దేశీయ ప్రాంతీయ వ్యవహారాలూ మూలగుట్టుతోసహా తెలుసుకుని దైనిక వార్తలను సరి అయిన దృష్టిలో అవగాహన చేసుకో గలందులకు “సంచారి” ప్రతినెలా చదవండి. తెలుగులో ఇటువంటి పత్రిక మరొకటి లేదు. నేటి ప్రపంచం పోకడలను సంగ్రహంగా విప్పి చెప్పగల పత్రిక “సంచారి”. మొదటి సంచిక ఇప్పుడే వెలువడింది. మీ కాపీకి మా విజ్ఞాపనను అడగండి.

వెల 0-6-0

అఫీసు :

37, ఆచారప్పన్ వీధి, మద్రాసు 1.

మన్నికకు,

అందానికి,

ఇండియా సిరామిక్స్ లిమిటెడ్

నెల్లూరు - కాళహస్తి - మద్రాసు

ఈస్ట్ అండ్ వెస్ట్

ఇన్స్ట్రుమెన్టు కంపెనీ, లిమిటెడ్, బొంబాయి.

[1913 లో స్థాపన]

ప్రధాన కార్యాలయం :

‘ఈస్ట్ అండ్ వెస్ట్ బిల్డింగ్’, ఫోర్త్, బొంబాయి.

33. సంవత్సరాలుగా దేశీయతయే వాటియొక్కతీ పెంబొందిస్తూ ఉన్న ప్రముఖ భారతీయ నీమనంధ.

అతిశయంగా ముద్దరమై, పాండిత్యభోమా, ఏజంట్లతోనూ వ్యవహరించుటలో సంపూర్ణ-రాష్ట్రీ పేరెన్నికగన్న సంస్థ.

1944 లో జరిగిన అదనపువ్యాపారం కోటిరూపాయలు మించింది. యరుకైవలువంటిన్నీ, వలుకులది కలిగవలువంటిన్నీ వ్యక్తులు ఏజంట్లకొఱకు వరకాపులు పెట్టుకోవచ్చును.

శ్రీ జె. యస్. రెడ్డి నివరాణం: శ్రీ వి. ఎ. నాగరెడ్డి
రాంరి పెక్రలరీ, రీ5 ఏజంట్.

377. ఎన్ వన్ వే క. ★ రాయల్ సీమ ఏరియా,
మద్రాసు. విక్టోరియాపేట, ఆదోవి.

శ్రీ యస్. మల్లికార్జునరావు, అల్లనైజింగ్ పెక్రలరీ, వెలవాడ.

Chandamama Dec. '47

Photo by — Moorthy Vasan

పులి చేపం!

వంపరని

చిత్రములు

పందే మాతరమ్....

సుమంగళి.....

దేవత.....

భక్త పోతున.....

స్వర్ణసేమ.....

యోగి వేమన.....

ప్రజాదరణ పొందిన ఉత్తమ చిత్రములు